

Projektbidragens användning och effekter 2022

Återrapportering av fyra statsbidrag
till ideella organisationer, stiftelser
och kommuner

mucf

Myndigheten för ungdoms
och civiltillsamhällesfrågor

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning.....	7
1. Inledning	8
Uppdraget	9
Tidigare rapporteringar	10
Verksamhetslogik för projektbidragen.....	10
Rapportens upplägg	14
2. Underlag till rapporten.....	15
Dokumentation från projekten.....	15
Intervjuer med projektägare	15
Materialets tillförlitlighet	16
Konsekvenser av Covid-19.....	17
3. Insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet	18
Så användes bidraget	18
Målgrupper.....	19
Budget.....	19
Personal	20
Aktiviteter och metoder	21
Geografisk spridning.....	21
Bidragets effekter.....	23
4. Verksamheter mot rasism och andra former av intolerans	25
Så användes bidraget	25
Ändamål.....	25
Målgrupper.....	26
Budget.....	27

Personal	28
Aktiviteter och metoder	28
Geografisk spridning	29
Bidragets effekter	31
5. Verksamhet som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism	33
Så användes bidraget	33
Ändamål	33
Målgrupper	34
Budget	35
Personal	36
Aktiviteter och metoder	37
Geografisk spridning	38
Bidragets effekter	40
6. Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.....	42
Så användes bidraget	42
Ändamål	42
Målgrupper	44
Budget	44
Personal	45
Aktiviteter och metoder	46
Geografisk spridning	47
Bidragets effekter	49
7. Projektbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi- personer	51
8. Projektbidrag för åtgärder som stärker demokratin	52

9. Bidragens resultat och effekter.....	53
Insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet.....	55
Effekter på kort och lång sikt	55
Verksamheter mot rasism och andra former av intolerans.....	58
Effekter på kort och lång sikt	59
Verksamhet som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism	61
Effekter på kort och lång sikt	62
Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället	69
Effekter på kort och lång sikt	70
Utmaningar och möjligheter.....	75
Behov av fleråriga bidrag	75
Behov av säkerhetsinsatser.....	75
God dialog med MUCF	76
10. MUCF:s samlade bedömning.....	77
MUCF:s bedömning.....	77
Statsbidragen växlas upp av de ideella projektägarna och staten ges därmed god valuta för pengarna	77
En majoritet av projekten gav långsiktiga effekter	77
Bristande geografisk spridning	78
Könsfördelningen bland dem som arbetar inom projekten är relativt jämn.....	78
Ökad uppföljning ger effekt och säkerställer kvaliteten i bidragsgivningen.....	79
Resurser till löner är viktigast för projektens genomförande	80
MUCF använder det ökade anslaget för bidragsadministration till att utveckla arbetssätt och metoder	80

Förordningarnas skilda formuleringar försämrar överskådligheten för civilsamhällesorganisationer.....	80
MUCF:s förslag	82
Inför ett statsbidrag om 25 miljoner kronor årligen till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar....	82
Inför ett statsbidrag för att stärka öppen fritidsverksamhet.....	83
Inför ett statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet	83
Utforma förordningar på ett liknande sätt för att öka tydligheten för civilsamhällesorganisationerna	84
11. Referenser.....	86
12. Bilagor	88
1. Projekt med syfte att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet	88
2. Projekt med syfte att motverka rasism och liknande former av intolerans.....	89
3. Projekt med syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.....	90
4. Projekt med syfte att stödja barns och ungdomars självständiga organisering.....	91
5. Intervjuguide.....	92
6. Resultatkategorier.....	95
7. Generella villkor – projektbidrag	96
Generella villkor för projektbidrag	96

Förord

Ett av kärnuppdragen för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, är att fördela statsbidrag till ideella organisationer och stiftelser. En del av dessa statsbidrag fördelas som projektbidrag och går till projekt som handlar om demokrati- och inflytandefrågor samt till projekt som motverkar rasism och extremism. Tre av fyra projektbidrag som delades ut för 2020 kunde sökas av stiftelser. Projektbidraget som syftar till att främja barns- och ungas organisering på lokal nivå kan inte sökas av stiftelser. Här åiterrapporteras hur fyra av projektbidragen inom de fyra områdena har använts och vilka effekter projektägarna anser att de har fått. Rapporten bygger på slutrapporteringar som godkänts av MUCF under 2021. Totalt fördelades lite över 46 miljoner kronor till 60 projekt som

- minskat förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet
- motverkat eller förebyggt rasism eller liknande former av intolerans
- värnat demokratin mot våldsbejakande extremism
- stött barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande.

Sammantaget bedömer MUCF att både användningen och de effekter som organisationerna har rapporterat in ligger i linje med bidragens syften. Myndigheten kan även konstatera att projektägarna själva bedömer att projektbidragen har bidragit till långsiktiga effekter både på samhälls-, organisations- och individnivå. Eftersom projekten bedrivits i majoriteten av Sveriges län har ett stort antal organisationer och individer kunnat ta del av dem.

MUCF:s ambition och förhoppning är att rapporten blir ett underlag till regeringen inför beslut om hur bidragen ska regleras och följas upp. En ytterligare förhoppning är att information om projektens användning och resultat också ska kunna informera och inspirera civilsamhällets olika aktörer.

Rapporten är framtagen av Jenny Eriksson på avdelningen för statsbidrag.

Lena Nyberg, generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, lämnar varje år en redogörelse för hur de bidrag som myndigheten fördelar har använts och i den mån det är möjligt också vad medlen har gett för effekter. Det är svårt att mäta effekter av statsbidrag, bland annat eftersom effekterna ofta uppstår först efter längre tid och eftersom man i mätningen behöver kontrollera för andra påverkansfaktorer. Mot bakgrund av detta strävar MUCF efter att genomföra en så rättvisande effektmätning som möjligt.

Återrapporteringen styrs av bidragens förordningar. Här redovisas fyra projektbidrag som fördelats till projekt som

- minskar förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet
- motverkar eller förebygger rasism eller liknande former av intolerans
- värnar demokratin mot våldsbejakande extremism
- stödjer barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande

Rapporten ger en bild av vad bidragen har använts till, vilka som har fått bidrag och var i landet bidragen har använts. Den statistik som redovisas baseras på grunddata från MUCF:s e-tjänst och utgår ifrån slutrapporter som handlagts och godkänts under 2021. Statsbidragens resultat och effekter analyseras mot bakgrund av de syften som pekas ut i förordningarna för respektive projektbidrag. Beskrivningarna av resultat och effekter baseras på intervjuer med sex organisationer som valts ut för att de genomfört projekt som är representativa för sin statsbidragstyp.

MUCF bedömer att de resultat och effekter som projektägarna har rapporterat in och som de beskriver i intervjuerna ligger väl i linje med bidragens syften. Bidragen leder till effekter på både kort och lång sikt. Av organisationernas svar att döma ligger de i linje med förordningarna liksom med målen för politiken för det civila samhället och för ungdomspolitikerna.

I slutet av rapporten föreslår MUCF att regeringen bör

- förnya uppdraget att fördela statsbidrag till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar
- införa ett statsbidrag för att stärka öppen fritidsverksamhet
- återinföra statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet

- utforma förordningarna på ett liknande sätt för att öka tydligheten gentemot civilsamhällesorganisationerna

1. Inledning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, är en statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. En av myndighetens kärnuppgifter är att fördela bidrag till föreningsliv, internationellt samarbete, kommuner och forskning, se figur 1.1.

Här rapporterar MUCF hur fyra nationella projektbidrag har använts och vad de har gett för effekter. Rapporten är avgränsad till att handla om de statliga och förordningsstyrda projektbidrag som myndigheten fördelar till civilsamhällesorganisationer, kommuner och stiftelser. Figur 1.1 illustrerar vilken kategori bidragen i den här rapporten faller inom.

Figur 1.1. De olika kategorier som MUCF fördelar bidrag till.

Återrapporteringen sker på uppdrag av regeringen. MUCF hoppas att rapporten ska bli ett bra underlag för beslut om och utformning av de aktuella bidragssystemen.

Uppdraget

I förordningarna står att MUCF årligen ska sammanfatta bidragens användning och om möjligt bedöma effekterna i förhållande till bidragens syfte.

Rapporten omfattar fyra projektbidrag som MUCF fördelat. Medlen går till projekt som minskar förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet, som motverkar eller förebygger rasism eller liknande former av intolerans, som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism och som stödjer barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande. Följande förordningar reglerar fördelningen av dessa bidrag:

- förordning (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet
- förordning (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknade former av intolerans
- förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin
- förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

Sedan 2020 har projektbidrag också delats ut till projekt som stärker demokratin och till projekt som främjar mötesplatser för hbtqi-personer. Dessa projekt har däremot inte slutrapporterats under 2021, eftersom projektbidragen godkändes relativt nyligen. Projektens resultat och effekter kommer därför att meddelas till regeringen i kommande rapportering. Följande förordningar reglerar fördelningen av dessa bidrag:

- förordning (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin
- förordning (2021:227) om statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer

I MUCF:s uppdrag ingår att:

- redovisa vad bidragen använts till
- om möjligt bedöma bidragens effekter i förhållande till syftet.

För att säkert kunna uttala sig om effekter måste man arbeta med före- och eftermätningar vilket inte varit möjligt här. Utöver att analysera den dokumentation som projektägarna rapporterat in har MUCF istället intervjuat sex organisationer som erhållit projektbidrag.

Tidigare rapporteringar

MUCF har återrapporterat användningen och effekterna av de bidrag myndigheten fördelar sedan 2009. I den första rapporten, ”Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer” (Ungdomsstyrelsen 2009), utredde förutsättningar och möjliga tillvägagångssätt för återkommande uppföljningar och rapporteringar av bidragsgivningen. Bland annat genomfördes fokusgrupper med representanter från olika föreningar och organisationer som hade beviljats bidrag inom de aktuella bidragsformerna.

I rapporten ingick också en kunskapsöversikt om vilka metoder som finns för att mäta resultat och effekter av statliga bidrag. Där konstaterades att utvärderingar om effekter förutsätter att det finns preciserade och mätbara mål, vilket saknas för statsbidragen. För att närma sig detta har MUCF, baserat på bidragens förordningar, konstruerat verksamhetslogiker för bidragen, som ligger till grund för en analys av bidragens effekter.

Verksamhetslogik för projektbidragen

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksameters förutsättningar, genomförande och förväntade effekter. Det ger en överblick och illustrerar hur olika delar antas hänga ihop och hur de bygger en logisk kedja mellan syfte, förutsättningar, verksamhet, prestationer och effekter på kort och lång sikt. Prestationer är de aktiviteter och insatser som genomförs inom ramen för verksamheten och som kan mätas kvantitativt – såsom antal deltagare i aktiviteter eller antal seminarier som genomförts inom ramen för ett projekt. Dessa prestationer ger upphov till kortsiktiga effekter som i sin tur antas ge upphov till långsiktiga effekter på samhällsnivå.

Verksamhetslogiken tydliggör de antaganden som en verksamhet vilar på och sätter fokus på effekterna av myndighetens arbete, det vill säga det yttre resultatet av myndighetens insatser. Verksamhetslogiken kan bidra i både uppföljning och utvärdering, genom att binda samman prestationer med effekter på kort och lång sikt. Det är vanligen lättare och mindre kostsamt att mäta det som ligger tidigt i effektkedjan (prestationer), än det som ligger senare i samma kedja (effekter på kort och lång sikt). Men om förväntningarna uppfylls, innebär det att förutsättningar finns för att även nästa steg i effektkedjan kan inträffa. Arbetet går alltså i riktning mot målet, där effekterna är realiserade (ESV 2016:31).

Baserat på förordningarna för projektbidragen, har nedanstående verksamhetslogik konstruerats. Den är framtagen för att spegla MUCF:s arbete med projektbidragen.

Förutsättningar	Uppdrag till MUCF att fördela projektbidrag med olika inriktning.
Verksamhet	Utlysning och handläggning av bidrag.
Prestationer	<p>Projektmedel har beviljats till fem projekt som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet i enlighet med SFS 2018:32.</p> <p>Projektmedel har beviljats till 12 projekt mot rasism och intolerans i enlighet med SFS 2008:62.</p> <p>Projektmedel har beviljats till 11 projekt som värnar demokratin i enlighet med SFS 2011:1508.</p> <p>Projektmedel har beviljats till 32 projekt för barn och unga på lokal nivå i enlighet med SFS 2011:65.</p>
Effekter på kort sikt	Projekten har givit upphov till kortsiktiga effekter.
Effekter på lång sikt	<p>Förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet har minskat.</p> <p>Utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet har stärkts.</p> <p>Rasism eller liknande former av intolerans har motverkats och förebyggts.</p> <p>Antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer har minskat.</p> <p>Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.</p> <p>Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.</p> <p>Villkoren för det civila samhället som central del i demokratin har förbättrats.</p>

Tabell 1.1 MUCF:s verksamhetslogik i arbetet med projektbidragen.

MUCF:s uppdrag att fördela bidraget är förutsättningen för hela effektkedjan (tabell 1.1). För att utföra uppdraget har MUCF utlyst och sedan handlagt de inkomna ansökningarna om bidrag. Det resulterade i att 60 projekt som behandlas i denna rapport beviljats medel i enlighet med respektive förordning.

Vanligtvis genomför MUCF uppstartsträffar och projektbesök hos organisationerna. Syftet med detta är att stärka lärande och ömsesidig förståelse mellan myndighetens handläggare och stödmottagarna, liksom att följa upp hur bidragen används. En uppstartsträff planerades till april 2020 men kunde inte genomföras på grund av pandemin. Av samma anledning har inte heller projektbesök hos bidragstagare genomförts.

De projekt vars representanter intervjuats i den här rapporten är:

Projekt som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet

Projekt i en ideell organisation som inrättat en stödbyrå för personer och organisationer som utsatts för hot och hat.

Projekt som motverkar rasism och andra former av intolerans

Projekt som skapat en podcast för diskussion om rasism och intolerans i skolor.

Projekt som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism

- Projekt i ideell organisation där ungdomar fått delta i demokratilabb med politiker och där fritidsledare fått utbildning. Föräldrar till barn som lockas av extremistiska rörelser har fått tillgång till en stödtelefon.
- Projekt i en kommun där unga fått delta i demokratiworkshops med politiker.

Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället

- Projekt i en ideell organisation där alumninätverk (nätverk av tidigare medlemmar) för unga bildats.
- Projekt i en ideell organisation som skapat ett ungdomsråd för dialog med lokala politiker.

Med utgångspunkt i de intervjuer som genomförts med representanter från projekten har motsvarande verksamhetslogik skapats för projekten. Verksamhetslogiken visar hur projekten ger upphov till effekter på kort sikt. Effekterna presenteras utförligt i kapitlet ”Bidragets resultat och effekter” och sammanfattas här:

Projekt som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet

- Organisationer och personer som utsatts för hot och hat har stärkts och känner sig tryggare.
- Utsatta organisationer har fått verktyg för att hantera framtida hot och hat.
- Den projektägande organisationen har förbättrat förmågan att stötta övriga civilsamhällesaktörer.

Projekt som motverkar rasism och andra former av intolerans

- Påverkan på elevers föreställningsvärld och attityder.
- Diskussion om rasism och intolerans ger elever som annars har svårt att ta till sig traditionell undervisning på temat en ökad möjlighet att välja perspektiv.
- Inspiration till möten mellan polariserade grupper.
- Stärkt generell kapacitet hos den projektägande organisationen.

Projekt som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism

- Ungdomar upplever att politiker lyssnar på dem och ser hur deras idéer förverkligas, vilket stärker förtroendet för demokratin.
- Fritidsledares relation till ungdomarna påverkar dem i demokratisk riktning.
- Ökad motivation att arbeta mot våldsbejakande extremism i kommunen.
- Ökad motivation att arbeta mot våldsbejakande extremism i den projektägande organisationen.
- Stärkt förmåga hos föräldrar att hantera barn som attraheras av extremistiska miljöer.
- Ökad motivation och kapacitet att arbeta demokratifrämjande gentemot unga i kommunen.

Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället

- Ökat ansvar för unga medlemmar i den projektägande organisationen.
- Stärkt relation mellan den projektägande organisationen och dess unga medlemmar.
- Stärkt gemenskap mellan unga medlemmar.
- Ökad kunskap och ökat självförtroende hos unga medlemmar, vilket lett till att några av dem fått anställning.
- Den projektägande organisationen har stärkts.
- Ungdomarna upplever att de har inflytande och blir lyssnade till.
- Ungdomarna har en meningsfull fritid.

Bidragen sätts i relation till målen för politiken för det civila samhället, till den nationella ungdomspolitikerna och till de mål som anges i förordningarna för projektbidragen. På lång sikt ska projekten därför bidra till att:

- Förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet har minskat.
- Utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet har stärkts.
- Rasism eller liknande former av intolerans har motverkats och förebyggts.
- Antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer har minskat.
- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Rapportens upplägg

I nästa kapitel redogörs för underlaget till rapporten. Därefter presenteras statistik från MUCF:s e-tjänst som visar hur respektive projektbidrag har använts. Sedan följer ett kapitel som baseras på intervjuerna med projektägarna där projektens resultat och effekter diskuteras. I sista kapitlet redogör MUCF för bedömningar som gjorts och presenterar förslag för framtida åiterrapportering och utformning av bidragen.

2. Underlag till rapporten

De 60 projekt som beskrivs i den här rapporten har redovisats och godkänts av myndigheten under 2021, men året då organisationerna beviljades medel för projekten varierar.

Fyra projekt beviljades medel 2018, 50 projekt beviljades medel 2019 och sex projekt beviljades 2020. Utöver dessa fick ytterligare åtta organisationer projektbidrag under perioden 2019-2021. De ingår inte i underlaget till denna rapport eftersom de av olika anledningar har betalat tillbaka mellan 30 procent och 100 procent av bidraget de fick.

MUCF konstaterar att färre slutrapporter ligger till grund för årets rapport än förra årets 72. En förklaring är att flera projektägare kontaktat MUCF och velat förlänga projekttiden eftersom de inte klarat av att genomföra planerade aktiviteter inom utsatt tid på grund av pandemin. När projekttiden förlängs förskjuts även tidpunkten för slutrapportering till MUCF vilket medför att färre redovisningar hanterats under 2021.

Dokumentation från projekten

De kvantitativa uppgifter som redovisas och analyseras är hämtade från MUCF:s e-tjänst. Där får de sökande organisationerna beskriva sin projektidé i fritext genom att svara på ett antal öppna frågor, men också genom att fylla i fasta svarsalternativ.

Bidragens användning redovisas genom att beskriva för vad, av vilka samt var i landet bidraget har använts. Detta inkluderar också ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter, metoder samt geografisk spridning.

De flesta uppgifter är hämtade från de slutrapporter som projektägarna lämnar in till MUCF. Det gäller till exempel uppgifter om vilka aktiviteter som har genomförts inom projekten, samt uppgifter om projektens resultat och effekter. Uppgifter om ändamål och målgrupper hämtas från ansökan.

Intervjuer med projektägare

MUCF har intervjuat sex organisationer med typiska projekt för sin bidragstyp. Det är oftast en projektledare eller en person som på annat sätt är insatt i det praktiska arbetet i projektet som har intervjuats. Intervjuerna fördelades enligt följande:

- Minska hot och hat: en intervju
- Motverka rasism: en intervju
- Värna demokratin: två intervjuer
- Ungas organisering: två intervjuer

Syftet var att skapa en fördjupad förståelse för hur läget var innan projektet startade, vilka mål de satte för projekten och varför, vilka aktiviteter som bedrevs i projektet och vilka resultat och effekter som dessa aktiviteter skapade, på kort och lång sikt. Därutöver fick de intervjuade beskriva hur resultat och effekter av projektet levde kvar efter projekttiden och vilka förändringar de skulle önska, för att kunna driva ännu bättre och mer framgångsrika projekt i framtiden.

Intervjuerna tog vanligen ungefär en timme. De gjordes under mars 2022 via webbmöten, som spelades in och analyserades. Intervjuguiden finns i bilaga 5.

Materialets tillförlitlighet

Redogörelsen bygger på det organisationerna själva uppger. Organisationernas subjektivitet bör problematiseras, framför allt när det gäller svaren på de frågor som handlar om vilka resultat och effekter projekten har gett. Samtidigt är det organisationerna själva som har bäst kunskap om det arbete som bedrivits, vilka som tagit del av projektets aktiviteter och hur arbete och lärdomar från projektet spridits till andra. Det är även organisationerna som under och efter projekttiden har kunnat se vilka eventuella förändringsprocesser som kommit igång av deras arbete och i vilken utsträckning dessa lever vidare över tid.

För att undersöka om projekten faktiskt har lett till de effekter som beskrivs, har varje intervju utgått ifrån en tydlig struktur, där utgångsläge och behov, mål och aktiviteter, resultat av aktiviteterna och därpå följande effekter har beskrivits och motiverats av den intervjuade. De har fått resonera kring projektets styrkor och svagheter, vad de lärt sig under projektet och om de anser att de bidragit till att uppnå förordningens syfte, samt resonera kring hur effekterna har uppstått. På så vis knyts en logisk kedja genom hela projektet, där varje effekt för att kunna hållas för trolig, måste underbyggas av behoven, de genomförda aktiviteterna och deras resultat.

Eftersom intervjuer gjorts med ett fåtal projekt för varje bidragstyp, bör intervjuerna ses som exempel på effekter kan skapas av projekten, snarare än som bevis på att varje projekt skapar just dessa effekter på detta specifika sätt.

Konsekvenser av Covid-19

Den här rapporten behandlar verksamhetsåret 2020, vilket var det år då utbrottet av Covid-19 drabbade Sverige och världen. Med hjälp av enkäter och djupintervjuer undersökte MUCF i rapporten ”Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället – lägesbild oktober 2020” hur civilsamhällesorganisationer påverkades av pandemin. I rapporten framkommer att många organisationer behövde ställa in sin verksamhet eller ställa om till digital verksamhet. Organisationernas ekonomi påverkades negativt och väntades vara fortsatt pressad under flera år framåt. Organisationerna bedömde att pandemin ledde till ökad psykisk ohälsa, minskad tillgång till stöd och minskat deltagande i civilsamhället bland deras målgrupper. För att hantera konsekvenserna av pandemin efterfrågades ekonomiskt stöd och dialog (MUCF, 2020).

De projekt som genomförts under 2020 har påverkats av pandemin på flera sätt. Många projekt har tvingats förändra sin ursprungliga projekttid. Bland annat har projekten behövt ställa in eller skära ned på fysiska aktiviteter och istället helt eller delvis genomföra projekten digitalt. Det har varit svårare att nå deltagare och resor har inte kunnat genomföras.

3. Insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet

MUCF har haft i uppdrag att fördela projektbidrag till verksamhet som syftar till att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet samt för att stärka utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet. Med hot och hat i det offentliga samtalet avses hot, våld och andra kränkningar mot en enskild person eller en grupp som en reaktion mot att personen eller gruppen har använt sin yttrandefrihet. Det kan vara genom att uttrycka sig i en samhällsfråga, bilda opinion eller på annat sätt kommentera samhället och samtidigt, i medier, på internet, i sociala medier eller i något annat forum som är allmänt tillgängligt eller annars där yttrandet får stor spridning (SFS 2018:32, § 2). Bidraget kunde sökas av ideella föreningar och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala.

MUCF fördelade bidraget för första gången 2018.

Fem organisationer som beviljades projektmedel 2019 har skickat in slutrapporter 2021, se tabell 3.1. Totalt fördelades cirka 5,7 miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns också listade i bilaga 1.

Projektägare	Projektname	Belopp
Brottsofferjouren Sverige	Orädd Demokrati, Fas 2	2 873 000
Flamman Ungdomarnas Hus - filial projekt	Sluta hata!	770 000
Näthatsgranskaren	Rättsstatsaktivism mot nätkränkningar	536 000
LSU, Sveriges ungdomsorganisationer	Hat och hot mot ungdomsrörelsen	1 015 000
Maktsalongen	Organisationer mot näthat	494 000
Summa		5 688 000

Tabell 3.1 Projekt som slutrapporterade 2021, beviljat belopp i kronor.

Källa: MUCF:s e-tjänst

Så användes bidraget

Projektbidraget kunde enligt förordningen sökas för att förebygga och motverka hot och hat i det offentliga samtalet, öka kunskapen om omfattning och konsekvenser av hot och hat i det offentliga samtalet och/eller stödja individer eller grupper som är opinionsbildare eller som på annat sätt deltar i det offentliga samtalet och som därför kan utsättas för hot,

våld eller andra kränkningar. MUCF har kategoriserat projekten som slutrapporterade 2021 utifrån deras huvudsakliga ändamål, se tabell 3.2.

Ändamål	Antal
Öka kunskapen om omfattning och konsekvenser av hot och hat i det offentliga samtalet	3
Stödja individer eller grupper som är opinionsbildare eller som på annat sätt deltar i det offentliga samtalet och som därför kan utsättas för hot, våld eller andra kränkningar	2
Summa	5

Tabell 3.2 Projektens huvudsakliga ändamål, antal.

Källa: Tabellen bygger på handläggarnas kategorisering baserat på projektbeskrivningarna i MUCF:s e-tjänst.

Målgrupper

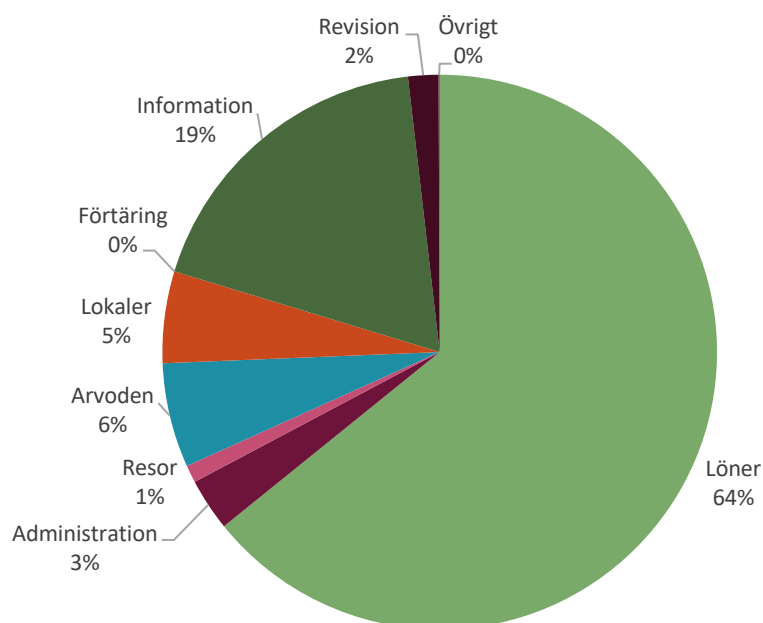
De fem projekten riktade sig till följande målgrupper:

- allmänheten, dock avgränsat till unga mellan 13 och 25 år
- organisationer i det unga civila samhället
- organisationens egna medlemmar, det vill säga unga från 13-25 år och vuxna över 25 år av alla kön
- förtroendevalda politiker, journalister, konstnärer och även andra opinionsbildare som deltar i det offentliga samtalet och utsätts för hot, trakasserier och våld i syfte att påverka eller tysta dem eller få dem att på otillåtna vägar att ändra sin uppfattning
- rättsväsendets alla tjänstemän - från polisiära utredare till domare, samt politiker och lagstiftare. Projektet riktade sig till vuxna män och kvinnor över 25 år.

Två organisationer har begränsat vilka de vänder sig till när det gäller ålder och kön.

Budget

De fem projekten som beviljades medel fick mellan 494 000 och 2 873 000 kronor, vilket sammanlagt är strax under 5,7 miljoner kronor. Figur 3.1 (nedan) visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Figur 3.1 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, redovisade i storleksordning, efter andel i procent.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Utgifterna för löner och arvoden utgjorde sammanlagt cirka 70 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet. Den näst största budgetposten är information (19 procent). Övriga budgetposter uppgår till max sex procent.

Personal

Projektägarna fick ange hur många som hade arbetat avlönat eller arvoderat eller som hade arbetat ideellt i projektet uppdelat på kön. Även de som gjort korta insatser skulle räknas in. Svaren finns sammanställda i tabell 3.3 nedan.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan könstillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	15	11	1	0	27
Avlönat eller arvoderat	10	6	0	0	16
Summa	25	17	1	0	43

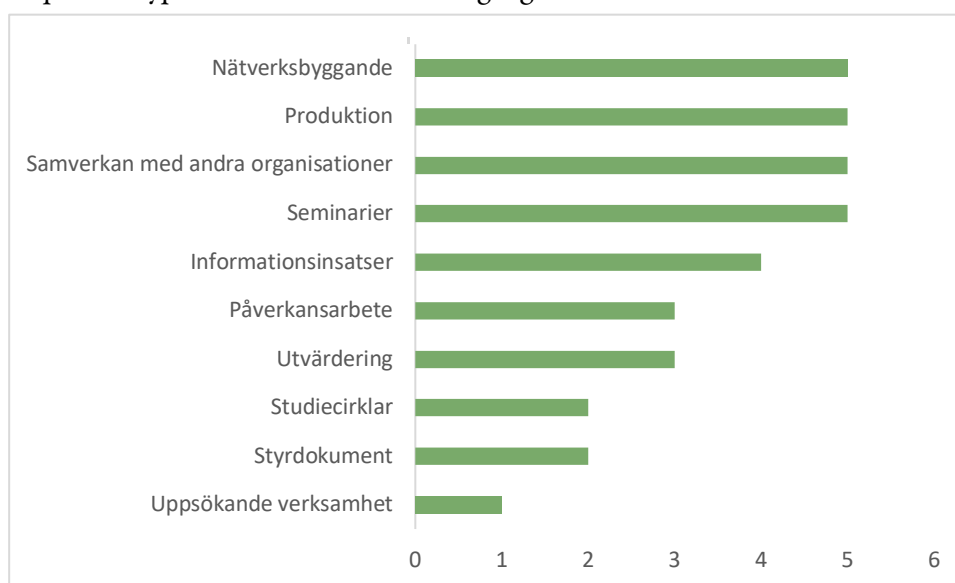
Tabell 3.3 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat i projektet, antal.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Totalt engagerades 43 personer som arbetskraft i projekten. Året innan var motsvarande siffra 156 personer. Minskningen kan delvis bero på pandemin och delvis på att antalet slutrapporterade projekt år 2021 var betydligt lägre än året innan. Cirka 63 procent arbetade ideellt och av dessa var lite drygt hälften kvinnor, lite mindre än hälften män och en hade annan könstillhörighet. Av de som arbetade avlönat eller arvoderat var 60 procent kvinnor och 38 procent män.

Aktiviteter och metoder

I slutrapporten fick projektägarna 14 alternativ att välja på för att kategorisera aktiviteterna i projektet. Figur 3.2 visar hur många av projekten som genomförde respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Figur 3.2 Genomförda aktiviteter i de redovisade projekten, i storleksordning efter antal projekt som genomfört aktiviteten.

Källa: MUCF:s e-tjänst

Alla projekten har arbetat med nätverksbyggande, genomfört samverkan med andra organisationer samt arbetat med produktioner och seminarier. Seminarier inkluderar föreläsningar, workshops och konferenser. Även informationsinsatser, påverkansarbete och utvärdering är vanliga aktiviteter. Två projekt har arbetat med styrdokument och studiecirklar, medan ett projekt genomfört uppsökande verksamhet.

Geografisk spridning

I ansökan fick organisationerna fylla i vilket län projektet skulle bedrivas i. Tre projekt har angett att de arbetar på nationell nivå. Av de två organisationer som angett att de arbetar

på lokal nivå uppger en att den arbetat i samtliga län och en att verksamheten bedrivits i Skåne län.

Geografiskt område	Antal projekt som bedrivit verksamhet i området
Nationellt	3
Lokalt	2
Stockholm	1
Skåne	2
Västra Götaland	1
Uppsala	1
Östergötland	1
Jönköping	1
Västerbotten	1
Norrbotten	1
Södermanland	1
Kronoberg	1
Kalmar	1
Gotland	1
Blekinge	1
Halland	1
Värmland	1
Örebro	1
Västmanland	1
Dalarna	1
Gävleborg	1
Västernorrland	1
Jämtland	1

Tabell 3.4 Geografisk spridning av projekt för att minska hot och hat.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

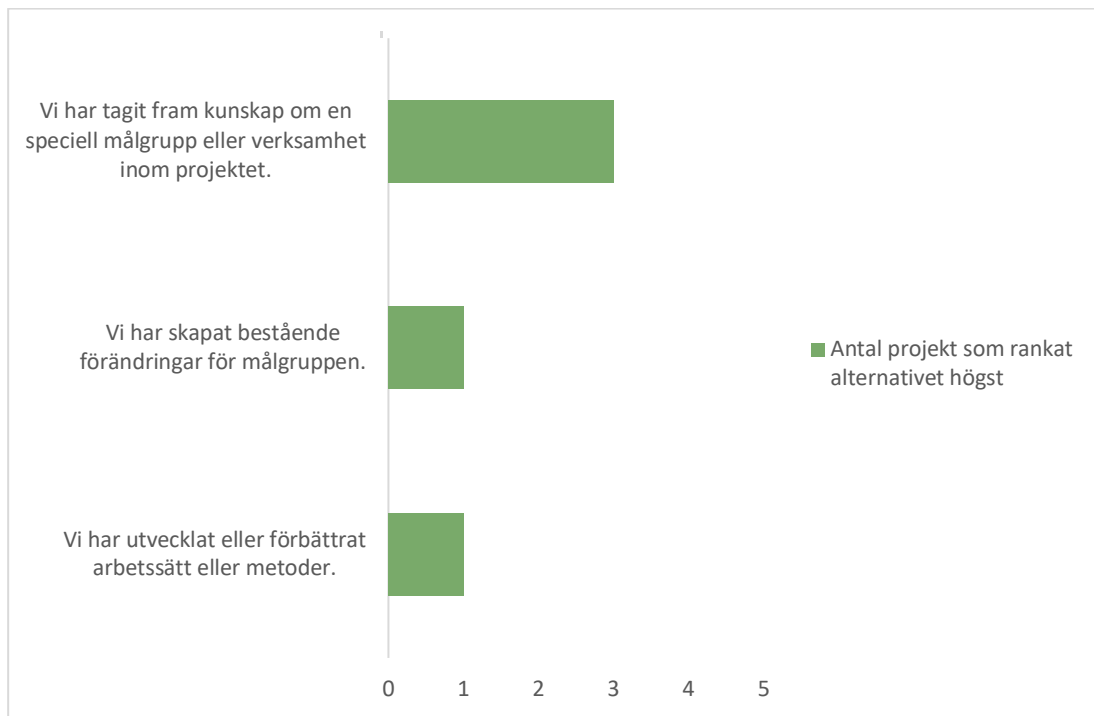
Bidragets effekter

Organisationerna fick uppskatta vilka resultat deras projekt lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick tolv alternativ där de fick rangordna resultaten från viktigast (1) till minst viktigt (12). Enbart resultat som stämde överens med projektets faktiska resultat skulle rapporteras. Följande alternativ fanns att välja mellan:

- Vi har utvecklat samarbete med andra kommuner, föreningar eller företag.
- Vi har organiserat nya medlemmar.
- Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.
- Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.
- Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.
- Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.
- Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.
- Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.
- Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet.
- Annat

Alla svarsalternativen finns också i bilaga 6.

Flest projektägare bedömde att deras projekt, som ett huvudsakligt resultat, har lett till att de fått mer kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet (tre projekt rangordnade detta resultat högst). Även att de skapat bestående förändringar i målgruppen, samt att de utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder uppgavs vara viktiga resultat (dessa alternativ rangordnades högst av ett projekt vardera).

Figur 3.2 Sammanställning av projektens högst rankade resultat. Figuren ska utläsas som att det översta påståendet är det resultat som flest projektägare bedömt stämma bäst överens med projektet.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

4. Verksamheter mot rasism och andra former av intolerans

Bidraget syftar till att motverka eller förebygga rasism eller liknande former av intolerans, till exempel antisemitism, islamofobi, afrofofi, antiziganism och homofobi (SFS 2008:62, 1 §). Bidraget kan sökas av organisationer och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala.

MUCF behandlade och godkände tolv slutrapporter inom stödformen 2021 som utgör underlaget till den här rapporten. Av dessa beviljades elva projektbidrag 2019 och ett 2020.

Den totala summan som slutredovisades under 2021 var drygt 12,4 miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 2.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av bidraget samt var i landet projekten bedrevs. Detta beskrivs med hjälp av projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Ändamål

Bidraget används för att motverka eller förebygga rasism eller liknande former av intolerans, till exempel antisemitism, islamofobi, afrofofi, antiziganism och homofobi. (SFS 2008:62, 1 §). Organisationerna fick i ansökan ange vilket eller vilka uttryck för rasism eller intolerans som deras projekt syftade till att motverka eller förebygga (tabell 4.1).

Uttryck	Antal projekt som arbetat med uttrycket
Islamofobi	10
Antisemitism	10
Antiziganism	6
Afrofofi	9
Rasism mot samer	2
Homofobi och transfobi	3

Tabell 4.1 Antal projekt som syftade till att motverka eller förebygga respektive uttryck för rasism eller intolerans

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Tabellen visar att tio projekt syftade till att motverka islamofobi. Lika många syftade till att motverka antisemitism. Sex syftade till att motverka antiziganism och nio projekt syftade till att motverka afrofofi. En minoritet, två till tre av projekten, syftade till att motverka homofobi och transfobi eller rasism mot samer.

En tredjedel av projekten syftade till att förebygga eller motverka rasism genom minst fyra olika uttryck, och rimligtvis var målet att förebygga rasism av mer allmän karaktär i de projekt där det inte fanns ett uttalat mål mot ett enskilt uttryck.

Målgrupper

Organisationerna fick i ansökan välja vilken huvudmålgrupp de vände sig till med projektet. De kunde välja mellan: allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer”. Svaren finns sammanställda i tabell 4.2.

Huvudsaklig målgrupp	
Allmänheten	2
Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän	0
Egna medlemmar	3
En annan avgränsad grupp av personer	7
Totalt	12

Tabell 4.2 Projektens huvudsakliga målgrupp, antal.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

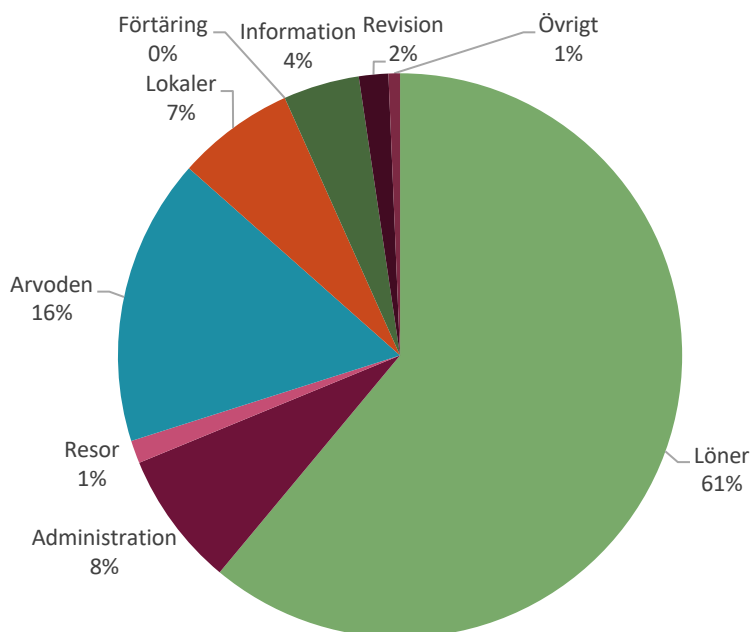
De flesta projektägare valde alternativet ”en annan avgränsad grupp av personer” som huvudsaklig målgrupp. Målgruppen beskrevs då i fritext som exempelvis barn och ungdomar i åldrarna 13-25 år, där somliga riktade sig till ungdomar från Afrika och muslimska länder, ungdomar som identifierar sig som muslimer samt unga vuxna som av olika anledningar har svårt att ta till sig mer traditionell undervisning som handlar om Förintelsen och andra folkmord. Organisationerna riktade sig också till skolpersonal och andra civilsamhällesorganisationer i Sverige. Ingen angav beslutsfattare som huvudmålgrupp men den fanns med ändå med i ett av projekten. Där beskrevs

målgruppen som beslutsfattare, HR-chefer och personer som på andra sätt påverkar rekryteringsprocesser.

Organisationerna kunde välja flera olika åldersspann för sina huvudmålgrupper. Elva projekt riktade sig till 13-25-åringar. Fyra projekt riktade sig till vuxna över 25 år och i alla utom ett fall riktades dessa projekt även till unga. Ett projekt riktade sig till alla åldersgrupper, det vill säga även till barn i åldern noll till tolv år. Troligen har många valt åldersgruppen 13 till 25 år eftersom projekten riktar sig till unga, skolelever eller unga medlemmar i deras egen organisation. Alla projekt utom två vänder sig till både kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. De två vänder sig till kvinnor och män respektive enbart kvinnor.

Budget

De tolv projekten beviljades mellan 357 062 och 2 921 535 kronor i projektbidrag. I genomsnitt beviljades de 1 039 051 kr och medianen var 779 000 kronor. Sammanlagt beviljades drygt 12,5 miljoner kronor till dessa projekt. Figur 4.1 visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Figur 4.1 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, i storleksordning efter andel i procent.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Som figur 4.1 visar har merparten av bidragen använts för personalkostnader i form av löner och arvoden. Löner och arvoden stod tillsammans för 77 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet.

Därefter kommer kostnader för administration och lokaler. I relation till löner och arvoden är de dock små (åtta respektive sju procent).

Personal

Projektägarna fick ange hur många som hade arbetat avlönat eller arvoderat eller som hade arbetat ideellt i projektet uppdelat på kön. Svaren finns sammanställda i tabell 4.3.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan könstillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	212	118	5	11	346
Avlönat eller arvoderat	62	25	1	35	123
Summa	274	143	6	46	469

Tabell 4.3 Antal personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet.

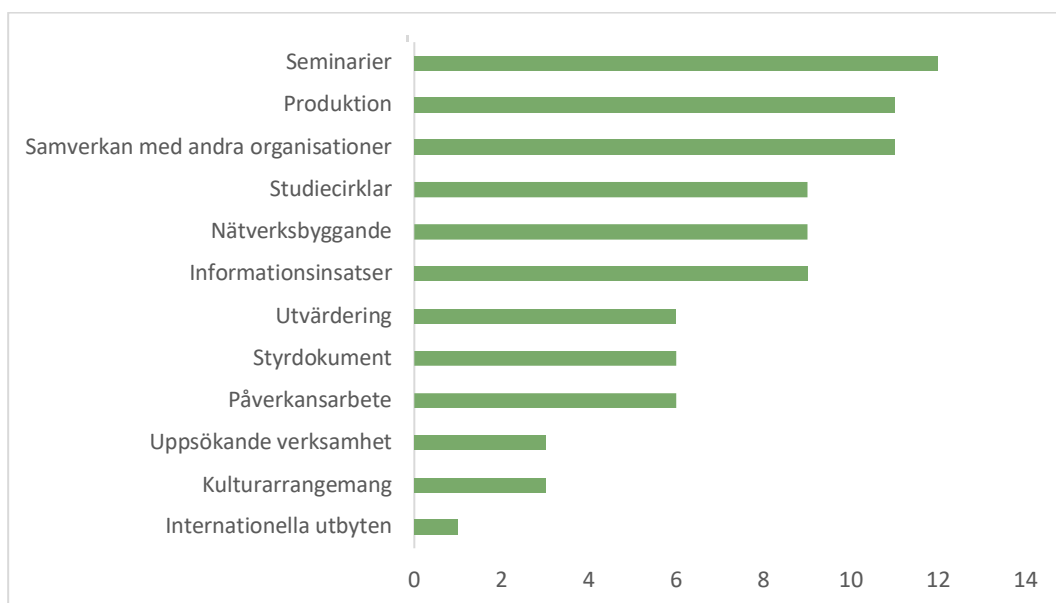
Källa: MUCF:s e-tjänst

Totalt arbetade 469 personer i projekten. Denna siffra är nästan dubbelt så hög som föregående år, då 282 personer arbetade i projekten. Drygt dubbelt så många arbetade ideellt än mot ersättning. Det var fler kvinnor än män som arbetade både ideellt och avlönat eller arvoderat.

När det gäller ideellt arbete var det 77 procent av kvinnorna som arbetade ideellt och 83 procent av männen. Fem av sex personer med annan könstillhörighet arbetade ideellt. För 46 personer saknas uppgift om kön.

Aktiviteter och metoder

I slutrapporterna fick projektägarna ange vilken slags aktiviteter de genomfört i projektet. De kunde då välja ett eller flera av 14 alternativ. Figur 4.2 visar hur många av projekten som genomförde respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Figur 4.2 Genomförda aktiviteter i de redovisade projekten, i storleksordning efter antal projekt som genomfört aktiviteten

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Det är vanligt med olika former av informationsutbyten och kunskapsöverföringar mellan berörda aktörer i den här stödformen. Att öka kunskapen om de frågor som projekten tar upp och stärka samarbeten är en vanlig strategi för att minska rasism och annan intolerans. Alla projekt har angett att de genomfört seminarier. Det begreppet omfattar även föreläsningar, workshops eller konferenser. Elva projekt har angett att de arbetat med samverkan med andra aktörer eller har gjort en produktion. Produktionen kan bestå av till exempel information, litteratur, film eller metodmaterial.

Även informationsinsatser, studiecirklar och nätverksinsatser har genomförts av en majoritet av projekten. De fyra projekt som valde alternativet ”Annat” har i fritext angett att de arbetat med omvärldsbevakning och kunskapsutvecklande arbete mot rasism och intolerans, att de producerat poddar samt tagit fram en rapport om kulturell mångfald i arbetslivet.

Geografisk spridning

I ansökan fick organisationen ange var i Sverige projektet skulle bedrivas. Eftersom många projekt är länsöverskridande fanns det möjlighet att välja flera län. Av de tolv redovisade projekten bedrevs sju nationellt och fem lokalt. Bland de projekt som drevs lokalt, fanns ett i Stockholm, ett i Blekinge och Skåne och ett enbart i Skåne. Därutöver hade ett projekt verksamhet i fyra län, utspridda över landet. Ytterligare ett projekt hade verksamhet i fyra län i Mellansverige.

Geografiskt område	Antal projekt med verksamhet i området
Nationellt	7
Lokalt	5
Stockholm	2
Skåne	4
Västra Götaland	1
Uppsala	2
Östergötland	0
Jönköping	1
Västerbotten	0
Norrbotten	0
Södermanland	0
Kronoberg	0
Kalmar	0
Gotland	0
Blekinge	1
Halland	0
Värmland	0
Örebro	0
Västmanland	1
Dalarna	1
Gävleborg	0
Västernorrland	0
Jämtland	0

Tabell 4.4 Geografisk spridning av projekt som motverkar rasism.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Bidragets effekter

Organisationerna fick uppskatta vilka resultat deras projekt lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick tolv alternativ där de fick rangordna resultaten från viktigast (1) till minst viktigt (12). Enbart resultat som stämde överens med projektets faktiska resultat skulle rapporteras. Följande alternativ fanns att välja mellan:

- Vi har utvecklat samarbete med andra kommuner, föreningar eller företag.
- Vi har organiserat nya medlemmar.
- Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.
- Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.
- Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.
- Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.
- Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.
- Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.
- Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet.
- Annat

Alla svarsalternativen finns också i bilaga 6.

Om organisationen valt effekten "annat" fanns ett fritextfält där de kunde ange vad detta innebar. Där uppgavs till exempel att man hade formulerat ett gemensamt ställningstagande för öppenhet och inkludering som på sikt ska fungera enande samt att man upprättat närmare samverkan med medlemsorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer kring frågor om rasism, afrofofi och islamofobi. En organisation uppgav att de har haft representanter för olika organisationer och företag som representanter i sin referensgrupp, i workshops och seminarier. En annan organisation beskrev att de har spridit kunskap till andra organisationer om rasism mot unga i föreningslivet och hur man kan motarbeta det.

Överlag är spridningen av resultaten relativt jämn. Det beror på att flera olika resultat angetts som de viktigaste av olika projekt. Tre projekt bedömde att deras projekts främsta resultat var att de tagit fram mer kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet. På andra plats med två organisationer var låg:

- att ha utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder
- att ha skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid
- att projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.

Figur 4.3 Sammanställning av projektens högst rankade resultat. Figuren ska utläsas som att det översta påståendet är det resultat som flest projektägare bedömt stämma bäst överens med projektet.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

5. Verksamhet som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism

MUCF har under flera år haft i uppdrag att fördela medel till projekt som syftar till att minska antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer (SFS 2011:1508, 3 §). MUCF hade uppdraget att fördela bidraget fram till 2020 då det övergick till Center mot våldsbejakande extremism (CVE) som ligger under Brottsförebyggande rådet. Då MUCF hanterade bidraget kunde det enligt den förordningen sökas av ideella föreningar och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala. Bidraget har även kunnat sökas av kommuner.

Den här återrapporteringen baseras på de elva slutrapporter som MUCF behandlade och godkände 2021. Två projekt beviljades medel 2018 och nio projekt beviljades medel 2019.

Den totala summan som slutredovisades 2021 var drygt nio miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 3.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av det samt var i landet projekten genomfördes. Här redogörs för projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter, metoder och geografiska spridning.

Ändamål

Förordningen preciserar vilka ändamål som projektbidraget kunde användas till. Det kunde användas för att

- främja demokratiska värderingar och förebygga att antidemokratiska beteenden utvecklas
- förebygga att individer radikaliseras och ansluter sig till våldsbejakande extremistmiljöer
- stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer

Ändamål	Antal av totalt 11
Främja demokratiska värderingar och förebygga att antidemokratiska beteenden utvecklas	10
Förebygga att individer radikaliseras och ansluter sig till våldsbejakande extremistmiljöer	11
Stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer	5

Tabell 5.1 Projektens ändamål i antal. Organisationerna kunde välja flera ändamål.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

I ansökan angav tio av elva organisationer att de skulle arbeta med de två första ändamålen i tabell 5.1 i sina projekt. De flesta var alltså inriktade på förebyggande och främjande insatser. Nästan hälften av projekten hade också valt att arbeta med att stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer. Inget projekt arbetade enbart med detta ändamål.

Målgrupper

Organisationerna fick i ansökan välja vilken huvudmålgrupp de vände sig till med projektet. De kunde välja mellan: allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer” och ombads sedan att precisera svaret i fritext. Svaren har sammanställts i tabell 5.2.

Huvudsaklig målgrupp	Antal
Allmänheten	3
Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän	1
Egna medlemmar	0
En annan avgränsad grupp av personer	7
Summa	11

Tabell 5.2 Projektens huvudsakliga målgrupp, antal.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Störst andel av projektägarna svarade att de huvudsakligen vände sig till en annan avgränsad grupp av personer. En sammanställning av fritextsvaren visar att dessa projektägare riktade sig till:

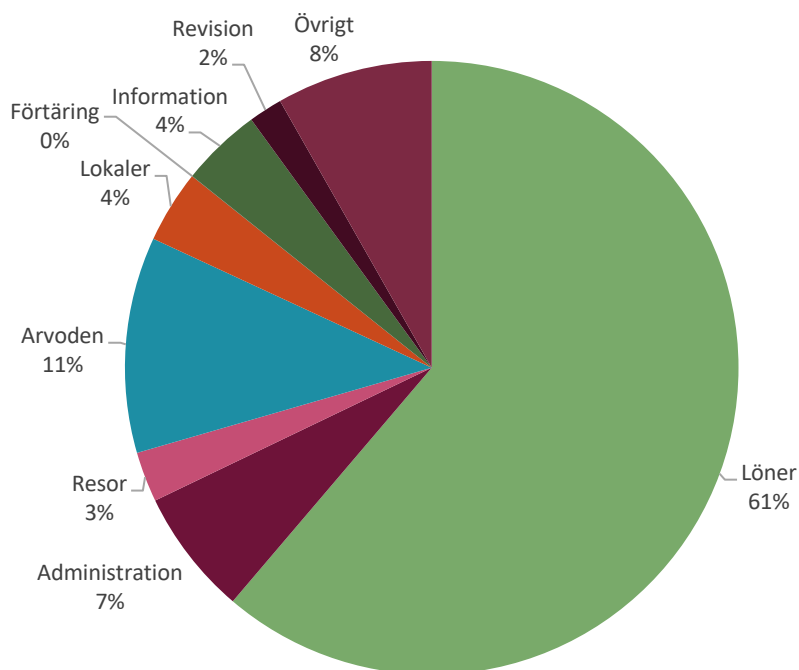
- ungdomar i åldrarna 13-25 år
- kommuner och dess invånare med särskilt fokus på att rusta yrkesverksamma samt stötta anhöriga
- unga och vuxna i särskilda geografiska områden, såsom Husby, Tensta, Rinkeby och Ludvika
- ungdomar med utomnordisk bakgrund
- organisationer och föreningsrepresentanter som möter unga och unga vuxna som löper risk att bli föremål för rekrytering till våldsbejakande extrema grupper eller visar på antidemokratiska beteenden
- ungdomsledare, religiösa ledare och lärare.

De sökande svarade även på frågan om målgruppens kön och ålder. På båda frågorna kunde projektägarna välja flera alternativ. Alla projekt vände sig till 13-25-åringar. Av dessa vände sig tre projekt även till barn i åldern 0-12 år och fem projekt vände sig även till vuxna över 25 år. Fem projekt vände sig enbart till målgruppen unga i åldern 13-25 år. Inget av projekten riktade sig enbart till de övriga åldersgrupperna.

Av de elva projekten valde sju att rikta sig mot alla kön (kvinnor, män och annan könstillhörighet) och tre riktades mot kvinnor och män.

Budget

De elva projekt som beviljades medel tilldelades mellan 147 500 och 1 314 500 kronor i bidrag, vilket sammanlagt är strax över nio miljoner kronor. Störst bidrag fick Rädda Barnen för projektet ”Det handlar om demokrati!” i Ludvika kommun. De beviljades 1 314 500 kronor. Näst mest medel fick projektet ”Diabella”, drivet av Operation 1325. Organisationen 1325 är en paraplyorganisation grundad av flera svenska kvinno- och fredsrelser. Figur 5.1 visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Figur 5.1 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter i storleksordning, andel i procent.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Utgifterna för löner och arvoden utgjorde cirka 72 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet. Därefter kommer kostnader för övrigt och administration. I relation till löner och arvoden är de dock små (åtta respektive sju procent). Övriga poster utgörs av resor, förtäring, lokaler och revision, vilka alla utgör fyra procent eller mindre av de totala kostnaderna för projekten.

Personal

Projektägarna fick ange hur många som hade arbetat avlönat eller arvoderat eller som hade arbetat ideellt i projektet uppdelat på kön. Även de som gjort korta insatser skulle räknas in. Svaren finns sammanställda i tabell 5.3.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan könstillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	77	72	0	0	149
Avlönat eller arvoderat	75	40	0	0	115
Summa	152	112	0	0	264

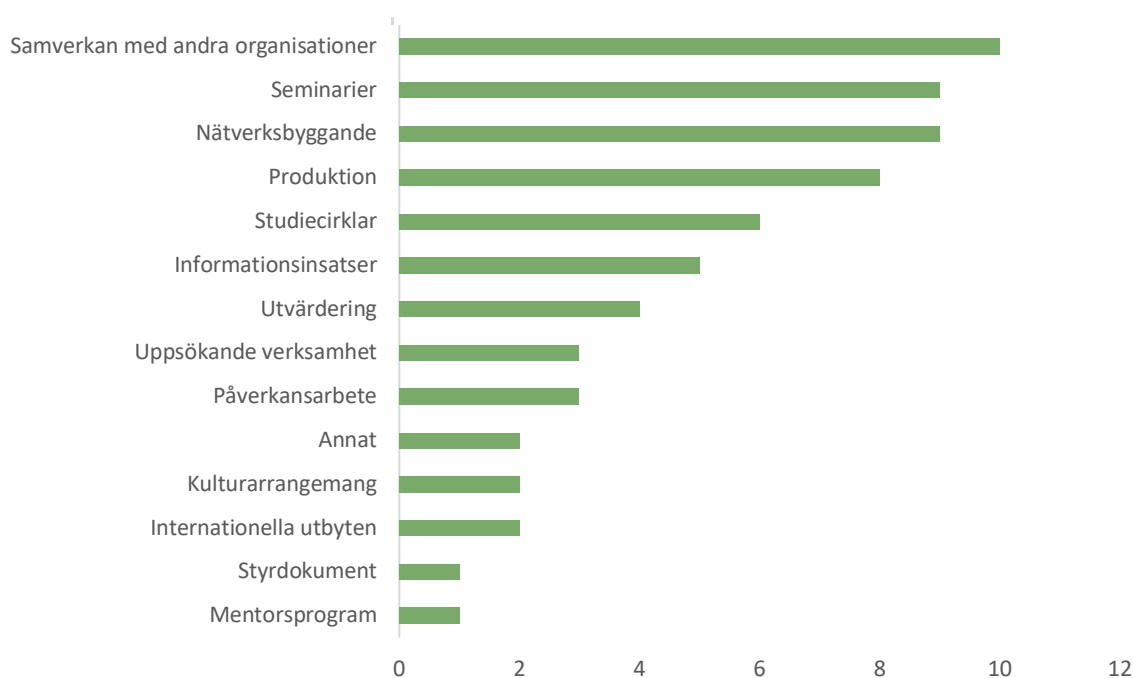
Tabell 5.3 Antal personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Totalt engagerades 264 personer som arbetskraft inom projekten. Lite mer än hälften, 56 procent, arbetade ideellt. Av de 149 personer som arbetade ideellt inom projekten var knappt hälften, 48 procent, män. Bland de som arbetade avlönat eller arvoderat var 35 procent män.

Aktiviteter och metoder

I slutrapporterna fick projektägarna ange vilken slags aktiviteter de genomfört i projektet. De kunde då välja ett eller flera av 14 alternativ. Figur 5.2 visar hur många av projekten som genomfört respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Figur 5.2 Genomförda aktiviteter i de redovisade projekten, i storleksordning efter antal projekt som genomfört aktiviteten

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Tio av de totalt elva projekten angav att de samverkat med andra organisationer. Nio uppgav att de genomfört ett eller flera seminarier. Det begreppet omfattar även föreläsningar, workshops eller konferenser. Andra aktiviteter som genomförts av mer än hälften av projekten är nätverksbyggande, studiecirkel och produktion av information, litteratur, film eller metodmaterial.

Geografisk spridning

I ansökan fick varje sökande fylla i vilket län projektet skulle bedrivas i. Eftersom många av projekten är länsöverskridande fanns det möjlighet att välja flera län. Tre av elva projekt bedrevs nationellt. För övriga åtta projekt angav projektägarna i vilka län projekten skulle bedrivas. Flest projekt skulle bedriva verksamhet i Stockholm (fyra projekt) och Skåne (två projekt). Ett projekt skulle bedriva verksamhet spridd över hela landet - i Stockholm, Skåne, Västra Götaland, Dalarna och Västerbotten. Ett annat projekt bedrev verksamhet i Värmland. I övriga län bedrevs inga projekt.

Geografiskt område	Antal projekt med verksamhet i området
Nationellt	3
Lokalt	8
Stockholm	4
Skåne	2
Västra Götaland	1
Uppsala	0
Östergötland	0
Jönköping	0
Västerbotten	1
Norrbotten	0
Södermanland	0
Kronoberg	0
Kalmar	0
Gotland	0
Blekinge	0
Halland	0
Värmland	1
Örebro	0
Västmanland	0
Dalarna	2
Gävleborg	0
Västernorrland	0
Jämtland	0

Tabell 5.4 Antal projekt med verksamhet i geografiskt område.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Bidragets effekter

Organisationerna fick uppskatta vilka resultat deras projekt lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick tolv alternativ där de fick rangordna resultaten från viktigast (1) till minst viktigt (12). Enbart resultat som stämde överens med projektets faktiska resultat skulle rapporteras. Följande alternativ fanns att välja mellan:

- Vi har utvecklat samarbete med andra kommuner, föreningar eller företag.
- Vi har organiserat nya medlemmar.
- Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.
- Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.
- Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.
- Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.
- Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.
- Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.
- Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet.
- Annat

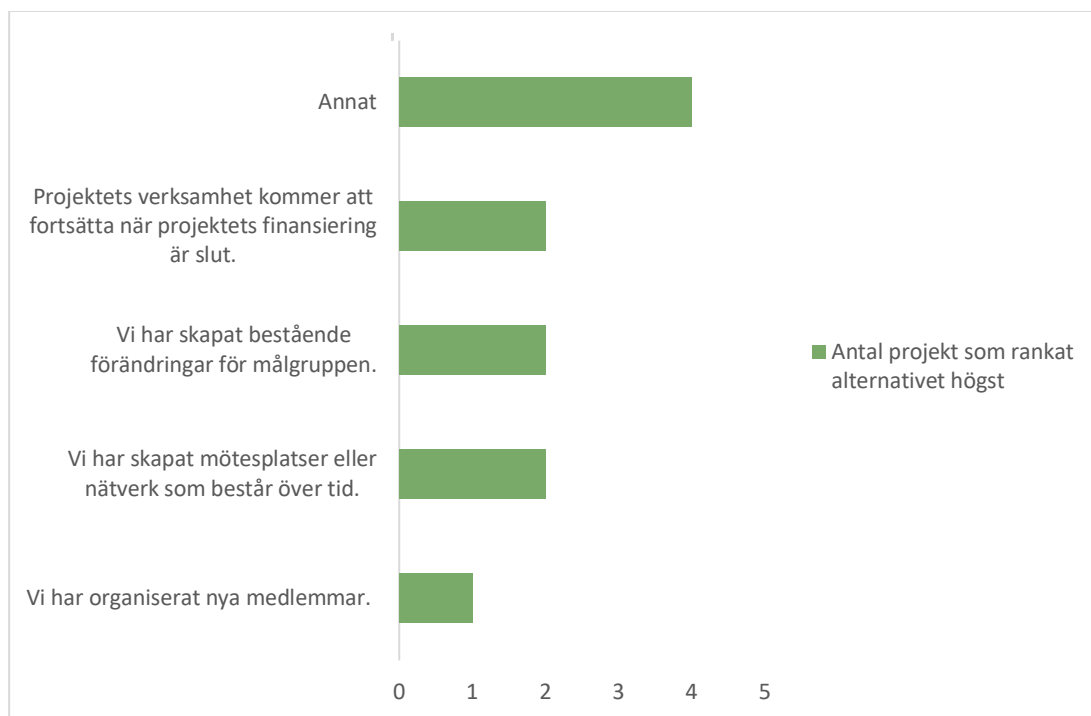
Alla svarsalternativen finns också i bilaga 6.

Fyra projektägare rangordnade alternativet ”annat” som det mest betydande resultatet och fick beskriva vad det innebar i fritext. Följande resultat angavs:

- Projektet har synliggjort vikten av att arbeta med ungas delaktighet för att nå framgång med alla olika slags insatser som berör målgruppen unga.
- Polis, Länsstyrelse, berörd region, kommuner och organisationer har uppnått bättre samsyn och samarbete kopplat till arbetet om våldsbejakande extremism.
- Projektet har producerat metodmaterial som kommer kunna användas inom organisationen flera år framåt i tiden.
- Projektet har skapat nyfikenhet och en större samverkan mellan kommunala förvaltningar och kommunala bolag.
- Projektet har givit upphov till vänskap, gemenskap, samarbete och nätverkande mellan unga kvinnor med olika bakgrund. Något som i sin tur vidgat deras vyer för framtidsalternativ, brutit fördomar och ökat empatin för olika förutsättningar.

Två organisationer rangordnade att projektet skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid högst, och två andra att projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut och att projektet skapat bestående förändringar i målgruppen. En organisation uppgav att deras främsta resultat var att de organiserat nya medlemmar.

Figur 5.3 Sammanställning av projektens högst rankade resultat. Figuren ska utläsas som att det översta påståendet är det resultat som flest projektägare bedömt stämma bäst överens med projektet.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

6. Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället

Det bidrag som presenteras i detta avsnitt syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället (SFS 2011:65, 3 §). Det kan sökas av ideella föreningar som har varit verksamma under minst två år före ansökan om bidrag. Den sökande organisationen behöver inte vara en barn- och ungdomsorganisation. Under år 2021 behandlade MUCF 34 och godkände 32 slutrapporter för projektbidrag inom ungas organisering. De två projekt som inte godkändes har återbetalat hela eller delar av erhållet projektbidrag. De 32 godkända projekten redovisas i detta kapitel.

Sammantaget slutredovisades lite mindre än 19 miljoner kronor 2021. Av dessa beviljades två projekt bidrag 2018, 25 projekt 2019 och fem projekt 2020. MUCF begärde återkrav för två av projekten då organisationerna meddelade att de saknade förutsättningar för att genomföra projektet och önskade återbetala hela eller delar av bidraget. Dessa projekt är inte med i den statistiken i detta kapitel. Sammantaget godkändes 32 slutrapporter för ungas organisering under 2021. Alla godkända projekt som ingår i underlaget till rapporten finns listade i bilaga 4.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av det samt var i landet projekten genomfördes. Här redogörs för projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter, metoder och geografiska spridning.

Ändamål

Bidraget kan användas för att utveckla ungas inflytande och delaktighet i en organisation eller verksamhet, eller för att på annat sätt förbättra förutsättningarna för barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Bidraget kan också användas för att utveckla en organisation så att den på sikt uppfyller de krav som finns för organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, det vill säga det bidrag som går till ordinarie verksamhet och som regleras av samma förordning (SFS 2011:65).

Bidraget får alltså lämnas till projekt på lokal nivå med särskilt ändamål att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. 2018 fick de sökande

organisationerna svara på om deras projekt skulle uppfylla ett eller båda alternativen att stödja barns och ungdomars självständiga organisering eller att stödja barns och ungdomars inflytande i samhället.

2019 formulerades frågan annorlunda. Därför saknas uppgift om ändamål för de tre projekt som beviljades 2019.

2020 fanns två svarsalternativ. Det ena alternativet var att utveckla ungas inflytande och delaktighet i en annan typ av organisation eller verksamhet, eller för att på annat sätt förbättra förutsättningarna för barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Det andra alternativet var att på sikt uppfylla de krav som finns för organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer. Svaren är sammanställda i tabell 6.1 (nedan).

Ändamål*	Antal
2018	
Stödja barns och ungdomars självständiga organisering	2
Stödja barns och ungdomars inflytande i samhället	0
Stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället	0
2019	
Uppgift saknas	25
2020	
Utveckla ungas inflytande och delaktighet i en annan typ av organisation eller verksamhet, eller för att på annat sätt förbättra förutsättningarna för barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.	5
På sikt uppfylla de krav som finns för organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer.	0

Tabell 6.1 Antal per ändamål för de projekt som godkännts 2018-2020

*På grund av förändringar i MUCF:s e-tjänst uppges ändamål på olika sätt beroende på vilket år ansökan inkommit. För ansökningar inkomna år 2019 angav organisationerna ändamål för projekten i fritext, medan ändamål för ansökningar inkomna 2018 och 2020 angavs med hjälp av förbestämda alternativ.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Målgrupper

Organisationerna fick i ansökan välja vilken huvudmålgrupp de vände sig till med projektet. De kunde välja mellan: allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer”. Av de 32 projekten riktade hälften in sig på ”en annan grupp av personer”. Det preciserades i fritext till:

- ungdomar och unga vuxna mellan 13 och 25 år
- barn, unga och unga vuxna med funktionsvariationer
- ungdomar och unga vuxna från särskilda geografiska områden i Sverige
- ungdomar som inte är eller har varit organiserade
- unga romska män och kvinnor
- ungdomar som engagerar sig eller deltagit i specifika verksamheter, exempelvis Pingströrelsen
- statliga och kommunala tjänstemän samt ämneslärare som önskar dialog med och ökad kunskap om romska ungdomar.

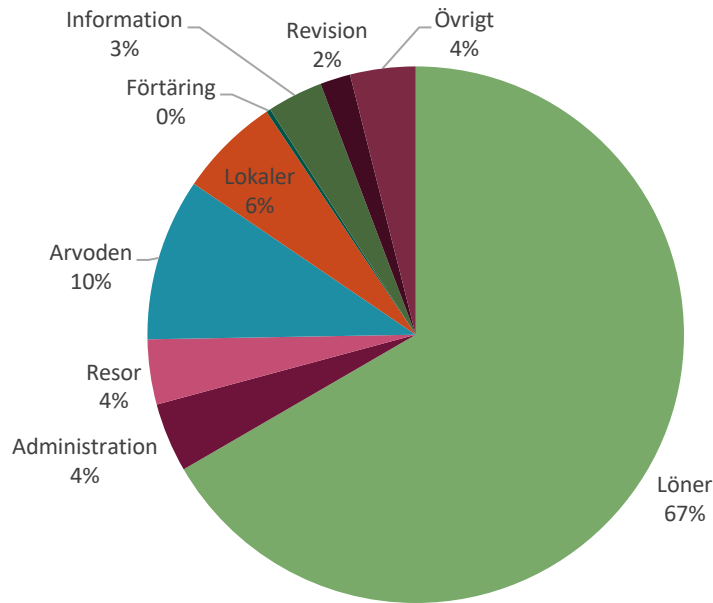
Totalt 19 procent av projekten hade egna medlemmar som huvudsaklig målgrupp. 31 procent valde att rikta sig till allmänheten. Inget projekt hade beslutsfattare som huvudsaklig målgrupp, men en organisation skrev i fritextsvaren att tjänstemän var en av flera målgrupper för sitt projekt.

Samtliga anger att projekts huvudsakliga målgrupp var unga mellan 13 och 25 år. Det är naturligt eftersom bidraget syftar till att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Därutöver uppger åtta projektägare att de även riktar sig mot vuxna över 25 år. Det är en ökning från föregående år då tre projekt hade denna målgrupp. Sex projekt riktade sig också till barn i åldern 0-12 år. Förra året hade ett projekt denna målgrupp.

Projektägarna fick även frågor kring den huvudsakliga målgruppens könstillhörighet. 25 projekt riktade sig till kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. Året innan var denna siffra 17. Sex projektägare riktade sig till kvinnor och män. Ett projekt riktade sig till enbart kvinnor och inga projekt riktade sig till enbart män eller till enbart personer med annan könstillhörighet.

Budget

De 32 beviljade projekten tilldelades mellan 112 400 och 1 527 560 kronor var i bidrag, vilket sammanlagt blir knappt 19 miljoner kronor. Figur 6.1 visar hur dessa medel fördelades mellan olika budgetposter.

Figur 6.1 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, efter andel i procent.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Större delen av bidraget, 77 procent, bekostade löner och arvoden. Samtliga projektägare utom en har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet. Efter det kommer posten för lokaler. I relation till löner och arvoden är den dock liten (sex procent). Kostnaderna för administration, resor, förtäring information, revision och övrigt uppgick till fyra procent eller mindre av de totala kostnaderna.

Personal

Projektägarna fick ange hur många som hade arbetat avlönat eller arvoderat eller som hade arbetat ideellt i projektet uppdelat på kön. Även de som gjort korta insatser skulle räknas in. Svaren finns sammanställda i tabell 6.2.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan könstillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt*	763	779	11	2	1 555
Avlönat eller arvoderat	147	100	0	2	249
Summa	910	879	11	4	1 804

Tabell 6.2 Antal personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet.

* Tre projekt har redovisat ett högre antal ideellt arbetande personer än övriga. I ett projekt uppges att 250 kvinnor och 300 män arbetade ideellt. I ett annat uppges att 220 personer arbetade ideellt, varav 100 kvinnor och 120 män. I ett tredje projekt uppges att 140 personer arbetade ideellt, varav 90 kvinnor och 50 män. I övriga projekt varierar antalet som arbetar ideellt från noll till ungefär 40 ideellt arbetande kvinnor, respektive män och upp till tio personer med annan könsidentitet per projekt.

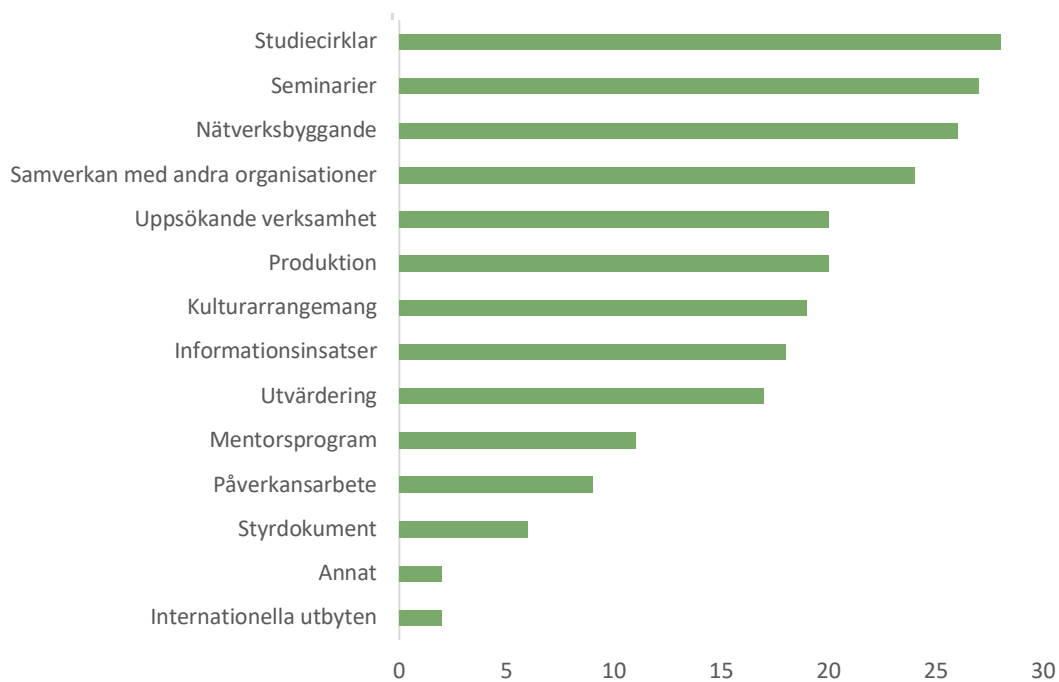
Källa: MUCF:s e-tjänst.

Totalt uppges 1 804 personer ha arbetat i projekten. Majoriteten, cirka 86 procent, uppges ha arbetat ideellt. Ungefär lika många män (50 procent) som kvinnor (49 procent) arbetade ideellt inom projekten. Något färre män (40 procent) än kvinnor (59 procent) avlönades eller arvoderades inom projekten.

Sju procent med annan könsidentitet arbetade ideellt i projekten och ingen person med annan könsidentitet har avlönats eller arvoderats.

Aktiviteter och metoder

I slutrapporterna fick projektägarna ange vilken slags aktiviteter de genomfört i projektet. De kunde då välja ett eller flera av 14 alternativ. Figur 6.2 visar hur många av projekten som genomförde respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Figur 6.2. Genomförda aktiviteter i de redovisade projekten, i storleksordning efter antal projekt som genomfört aktiviteten.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

28 av de 32 projektägarna uppgav att de genomfört studiecirklar. 27 angav att de har genomfört seminarier. Det begreppet omfattar även föreläsningar, workshops eller konferenser. Dessa aktiviteter har skiljt sig åt i fokus och syfte eftersom projektens inriktning varierar.

Andra vanliga aktiviteter har varit att bygga nätverk och att bedriva samverkan med andra organisationer. 26 projektägare uppgav att de har arbetat med nätverksbyggande och 24 har samverkat med andra organisationer som föreningar, kommuner eller företag. Även uppsökande verksamhet, olika produktioner, informationsinsatser och utvärderingar har genomförts av mer än hälften av projekten.

Geografisk spridning

I ansökan fick organisationerna svara på om projektet skulle genomföras lokalt eller nationellt. De projekt som skulle genomföras lokalt fick därefter ange i vilket eller vilka län projektet skulle genomföras.

Inget av de 32 projekten bedrevs nationellt. 12 projekt bedrevs lokalt i enbart ett län och två projekt hade verksamhet i två län.

De vanligaste platserna att bedriva projekt på var Stockholm och Skåne med 14 projekt hade verksamhet i respektive län. Andra län där flera projekt hade verksamhet var i Västra Götaland (nio), Gävleborg, Uppsala och Dalarna (sju vardera), Östergötland (fem projekt), Jönköping och Västerbotten (fyra vardera) och Kalmar, Kronoberg, Södermanland, Örebro, Västmanland, Västernorrland (tre vardera). I övriga län hade verksamhet från ett till två projekt. Till skillnad från förra året, då inga projekt bedrevs i Jämtland och Norrbotten, bedrevs i år verksamhet i alla län.

Geografiskt område	Antal projekt med verksamhet i området
Nationellt	0
Lokalt	33
Stockholm	14
Skåne	14
Västra Götaland	9
Örebro	3
Gävleborg	7
Uppsala	7
Dalarna	7
Västernorrland	3
Östergötland	5
Jönköping	4
Kronoberg	3
Kalmar	3
Västmanland	3
Västerbotten	4
Södermanland	3
Gotland	2
Blekinge	1
Halland	2
Värmland	2

Geografiskt område	Antal projekt med verksamhet i området
Jämtland	1
Norrbotten	2

Tabell 6.3 Geografisk spridning av projekten för ungas organisering, antal.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Bidragets effekter

Organisationerna fick uppskatta vilka resultat deras projekt lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick tolv alternativ där de fick rangordna resultaten från viktigast (1) till minst viktigt (12). Enbart resultat som stämde överens med projektets faktiska resultat skulle rapporteras. Följande alternativ fanns att välja mellan:

- Vi har utvecklat samarbete med andra kommuner, föreningar eller företag.
- Vi har organiserat nya medlemmar.
- Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.
- Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.
- Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.
- Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.
- Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.
- Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.
- Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet.
- Annat

Alla svarsalternativen finns också i bilaga 6.

Det som flest uppgett som viktigaste resultat var att projekten skapat bestående förändringar för målgruppen (detta alternativ rangordnades högst av åtta projekt). Därefter uppgav sju projekt att det främsta resultatet var att de skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid. Sex projekt uppgav som främsta resultat att de utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder. Alternativet att projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut och att projektet organiserat nya medlemmar rankades högst av fem projekt vardera. Notera att några projekt rangordnat flera svarsalternativ högst.

Figur 6.3 Sammanställning av projektens högst rankade resultat. Figuren ska utläsas som att det översta påståendet är det resultat som flest projektägare bedömt stämma bäst överens med projektet.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

7. Projektbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer

MUCF har i uppdrag att fördela projektbidrag till insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer. Med mötesplats för unga hbtqi-personer avses i denna förordning en fysisk eller digital plats som huvudsakligen vänder sig till hbtqi-personer under tjugo fem år (SFS 2021:227, § 1). Bidrag får lämnas till ideella organisationer, stiftelser som inte är statliga eller kommunala och till trossamfund.

Uppdraget är nytt och MUCF fördelade bidraget för första gången under 2021.

Fyra organisationer beviljades projektmedel under 2021 och ingen av organisationerna har därför inkommit med en slutrapport under 2021. Organisationerna väntas inkomma med slutrapportering av sina projekt under det sista halvåret av 2022 och under det första halvåret av 2023. På grund av det är det för tidigt att kunna redovisa hur bidraget har använts och vad bidraget har gett för effekter. Myndigheten väljer därför att presentera samtliga fyra projekts resultat och effekter i de rapporter om projektbidragens resultat och effekter som lämnas in till regeringen 2023 och 2024.

I denna rapport kommer myndigheten istället att beskriva de projekt som beviljades bidrag 2021 och som är pågående. Fyra organisationer beviljades projektbidraget under 2021, se tabell 7.1. Totalt fördelades två miljoner kronor till Hela ideella, Lesbisk Makt, RFSL Jämtland Härjedalen och RFSL Ungdom.

Projektägare	Projektname	Belopp
HELA ideella	Ung HBTQIA+ i Landskrona	236 759
Lesbisk Makt	LM POC – separatistiskt rum	527 734
RFSL Jämtland Härjedalen	Mötesplatser för unga i Jämtland och Härjedalen	70 000
RFSL Ungdom	Trygga Rum	1 165 507
Summa		2 000 000

Tabell 7.1 Projekt som beviljats bidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer 2021.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

8. Projektbidrag för åtgärder som stärker demokratin

MUCF har i uppdrag att fördela projektbidrag till åtgärder som stärker demokratin. Statsbidrag i form av projektbidrag får lämnas för åtgärder som syftar till att öka kunskapen om demokratin och stärka individers förutsättningar att delta i demokratin och dess beslutsprocesser (SFS 2020:26, § 5). Bidrag får lämnas till ideella organisationer och stiftelser som inte är statliga eller kommunala. Uppdraget är relativt nytt och MUCF fördelade bidraget för första gången under 2020.

Tio organisationer beviljades projektmedel under 2020 och endast en av dem har inkommit med en slutrapport under 2021. Organisationerna väntas inkomma med slutrapportering av sina projekt under det första halvåret av 2022. Under 2021 beviljades 13 organisationer projektmedel och av dem har ingen inkommit med slutrapport under 2021. Slutrapporterna väntas inkomma under det andra halvåret 2022 och under det första halvåret 2023.

Därför är det för tidigt att kunna redovisa hur bidraget har använts och vad bidraget har gett för effekter. Myndigheten väljer därför att presentera projektens resultat och effekter i de rapporter om projektbidragens resultat och effekter som lämnas in till regeringen 2023 och 2024.

I denna rapport kommer myndigheten istället att beskriva de projekt som beviljades bidrag 2020 och 2021 och som är pågående. Totalt beviljades 7 750 000 kronor årligen till projekten, se tabell 8.1.

Projektägare	Projektamn	Belopp
2020		
ABF Huddinge	Demokratiskola 2.0	320 000
ASOV Stockholm	Demokrati tillsammans	678 626
Ensamkommandes förbund	Du har en röst	423 260
FOLK	127 Forum	947 250
Föreningen Norden	Poddcirkeln - Min demokratiska röst	801 500
Riksförbundet FUB	Aktivism för alla!	1 056 400
Romska Ungdomsförbundet	Romerna i demokratin - ett fokus på ökat valdeltagande	1 112 663
Rädda Barnens Ungdomsförbund	Utvidga demokratin för att inkludera unga!	917 551

Projektägare	Projektnamn	Belopp
Studieförbundet Vuxenskolan Förbundskansli	Mitt val/Digitala verktyg för ökat valdeltagande	978 250
Zigzag föreningen	Empower The Districts	514 500
2021		
ABF Huddinge	Demokratiskola 3.0 - digital mötesplats	391 000
ASOV Stockholm	Demokrati tillsammans del 2	745 876
Awesome People	Code 2 Democracy	998 080
Demokrati för Barns Framtid	Democratic Empowerment - förstagångsväljare 2022	608 200
Equmenia	Uppleva demokrati	87 016
Fritidsförbundet	Språkrörigt - Ungas inflytande i demokratin!	675 400
Fryshuset	"Där det skaver" - Det demokratiska samtalet	838 450
Föreningen Fredens Hus på Uppsala slott	16 x demokrati - Barnkämpar	531 000
IK Eos	Prisma 60%	590 000
Insamlingsstiftelsen Rapatac	Barnens väg	532 486
Studieförbundet Vuxenskolan Förbundskansli	Mitt val 2022, nu med digitala verktyg	962 600
The Good Talents	The Good Talents demokratiprojekt	227 000
Verdandi	Unga frågor unga - digitala områdesundersökningar	562 892
		15 500 000

Tabell 8.1 Projekt som beviljats bidrag åtgärder som stärker demokratin 2020 och 2021.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

9. Bidragens resultat och effekter

I detta kapitel behandlas effekterna som skapas av statsbidragen, mot bakgrund av förordningarnas syften. Kapitlet baseras på intervjuer med sex projektägare som beviljats bidrag. Intervjuerna har fokuserat på att synliggöra vilka effekter som statsbidragen skapat, genom att fråga om läget innan projektet beviljades bidrag, organisationens syfte med att ansöka om bidraget, vilken verksamhet som bidraget möjliggjort och viken betydelse detta haft för målgruppen, organisationen och för samhället i stort. Där frågade man också hur situationen hade varit om organisationen inte hade fått bidraget. Den kontrafaktiska situationen är betydelsefull, eftersom effekten utgörs av skillnaden mellan situationen där

organisationen fick bidrag och hur situationen skulle ha sett ut om organisationen inte hade fått bidrag.

De flesta intervjuade uppger att de skulle ha försökt göra något som liknade verksamheten i projektet även utan bidraget. Insatserna skulle däremot varit betydligt mindre och genomförts med mindre planering, då arbetet enbart skulle ha gjorts när det fanns tid och resurser. Vissa intervjuade uppger att de skulle ha försökt söka medel från andra finansiärer om de inte fått bidrag från MUCF. De uttrycker dock tvivel på att det hade varit möjligt, eftersom andra finansiärer ställer andra krav som gjort att projektet skulle ha behövt ha en annan utformning. Med anledning av detta drar MUCF slutsatsen att de effekter som organisationerna beskriver till stor del kan hänföras till att organisationerna fick projektbidrag.

Myndigheten kan även konstatera att projektägarna i allmänhet beskriver att deras projekt har skapat effekter som på lång sikt kan bidra till att uppnå de syften som pekas ut i förordningen för respektive bidrag. I förlängningen menar de att deras projekt bidragit till att uppnå målet för civilsamhällespolitiken, det vill säga att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin. Flera projekt har även bidragit till det ungdomspolitiska målet att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

I detta kapitel diskuteras förordningarnas syfte i förhållande till de prestationer som projekten åstadkommit, samt deras effekter på kort och lång sikt.

Kapitlet bygger på resultat och effekter från enbart ett litet urval av samtliga projekt. De sex intervjuade projekten utgör enbart tio procent av samtliga projekt som redovisats i tidigare delar av rapporten. Kapitlet avslutas med en reflektion från de intervjuade organisationerna om vilka förändringar som skulle underlätta för dem att driva framgångsrika projekt i framtiden.

Insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet

Ett projekt som har fått projektmedel för att minska hot och hat har intervjuats¹. Projektägaren är en stor internationell organisation som redan tidigare har arbetat förebyggande mot hot och hat, men då vid sidan av den ordinarie verksamheten. Syftet med projektet var att arbeta mot hot och hat både på individuell och organisatorisk nivå inom civilsamhället. Med hjälp av projektbidraget kunde organisationen bygga upp en fungerande byrå dit målgruppen kan vända sig vid frågor och hjälp gällande hot och hat de upplever i sitt arbete. Den intervjuade bedömer att 17 individer och ett antal civilsamhällesorganisationer har fått hjälp och stöd av projektet.

Effekter på kort och lång sikt

MUCF beviljar bidrag till ettåriga projekt, vilket innebär att möjligheten att mäta effekterna av de effektmål som anges ovan är begränsade. Projekttiden är kort, medan effektmålen är relativt omfattande. Trots det går det att undersöka vilka indikatorer som i förlängningen kan tänkas bidra till att uppfylla effektmålen.

Organisationen som intervjuades har redan tidigare haft kompetens kring frågor om hot och hat, men eftersom de inte haft tillräckliga finansiella medel så har kompetensen inte kunnat användas. Utan bidraget från MUCF hade en viss del av det arbete som genomfördes inom ramen för projektet kunnat bedrivas men mindre fokuserat. Det hade exempelvis varit möjligt att göra vissa säkerhetsbedömningar hos individer och organisationer som hört av sig och bitt om hjälp. Däremot hade ett ingående arbete och en grundläggande planering av verksamheten utifrån frågan om hot och hat inte varit möjlig. Utan bidrag hade det också varit svårt att följa upp ärenden i efterhand.

Med hjälp av bidraget har organisationen utvecklat ett tydligt och formaliserat arbete mot det hot och hat som individer och civilsamhällesorganisationer upplever på grund av deras samhällsengagemang. Effektkedjan vilar på antagandet att god planering, ett formaliserat

---

¹ Projektet ingår inte i statistiken för projekt som beviljats bidrag för att minska förekomsten av hot och hat eftersom projektets slutrapport godkänds under 2022, till skillnad från övriga projekt vars slutrapporter godkänds under 2021. Projektet kommer istället att ingå i statistiken för nästa års återrapportering av projektbidragen.

De flesta projekt som ingår i det statistiska underlaget har varit verksamma från slutet av 2019 till slutet av 2020. Den intervjuade organisationens projektperiod löpte däremot från slutet av 2020 till slutet av 2021. I övrigt finns inga skillnader i förutsättningar mellan det projekt som intervjuats och de projekt som ingår i statistiken för denna rapport. Intervjun bedöms därför kunna representera de analyserade projekten.

och fokuserat arbete med möjlighet att göra uppföljningar skapar förutsättningar för att ge omfattande och kvalitativt stöd till utsatta organisationer och personer. Utan bidraget hade insatserna haft mindre effekt, eftersom de legat utanför ordinarie verksamhet och främst utgjorts av enskilda säkerhetsbedömningar.

Den intervjuade berättar att mycket arbete fortfarande återstår för att fullständigt uppfylla regeringens mål om att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet. Däremot är det troligt att projektet bidragit till att stärka personer och organisationer som drabbas av hot och hat. Den intervjuade beskriver hur organisationen genom att arbeta grundligt och med tillräckligt avsatt tid kunnat erbjuda den hjälp och det stöd som målgruppen behöver i frågor om hot och hat:

De som fick hjälp och stöd via projektet hörde i efterhand av sig och berättade hur mycket de uppskattar att ett sådant stöd erbjuds till dem.

De individer som fått stöd har blivit stärkta i konkreta hotsituationer och blivit tryggare i sin utsatthet, alternativt fått viktig vägledning om hur de kan få ytterligare hjälp.

Ett av de mål som uppfyllts inom projektet var att stödsökande personer efter avslutad kontakt med organisationen fått kompetens att analysera risker och säkerhetsbehov för att fortsätta sitt arbete. Organisationen har även genomfört flera proaktiva workshops med organisationer innan risker uppstått. De aktörer som fått stöd har uppfattat att det ökat deras beredskap för hot, hat och trakasserier. Stödet som gått direkt till organisationer i civilsamhället kan alltså tänkas ge upphov till långsiktiga effekter, eftersom organisationerna fått verktyg för att hantera framtida utmaningar.

Projektet har också stärkt den intervjuade organisationens egna förståelse för stödbehovet inom det civila samhället när det gäller hot och hat. Organisationen har även förbättrat sina möjligheter att nå ut till aktörer i civilsamhället med den typ av stöd som projektet erbjuder. Till följd av projektet kan organisationen bli ett framtida stöd för civilsamhällets aktörer, vilket bidrar till det långsiktiga effektmålet att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats. Den intervjuade representanten bedömer projektet som framgångsrikt:

Målet med hela projektet var att stärka civilsamhället i frågor som berör hot och hat och det har projektet lyckats med.

Även om de bakomliggande orsakerna till att hot och hat uppstår inte påverkas direkt av projektet, så mildras de destruktiva effekterna av hot och hat hos dem som drabbas om de får rätt stöd. Det framkommer därmed tydligt att projektet bidragit till det kortsiktiga

effektområdet att utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet har stärkts.

Dessutom kan de förebyggande insatserna och den stärkta beredskapen i civilsamhället tänkas begränsa de vägar på vilka hot och hat når fram till organisationerna. På så sätt kan projektet ha bidragit till att förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet har minskat.

Sammanfattning

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till organisationer som driver projekt för att minska hot och hat.

Verksamhet

- Organisationen har ekonomiska möjligheter och tillräckligt mycket tid för att utnyttja befintlig kompetens, skapa grundläggande planering och bedriva ett ingående och formaliserat arbete mot hot och hat.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- Inrättande av en byrå för personer och organisationer som utsatts för hot och hat. 17 individer och ett antal civilsamhällesorganisationer har fått hjälp och stöd.
- Uppföljning av ärenden som inkommit till byrån.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

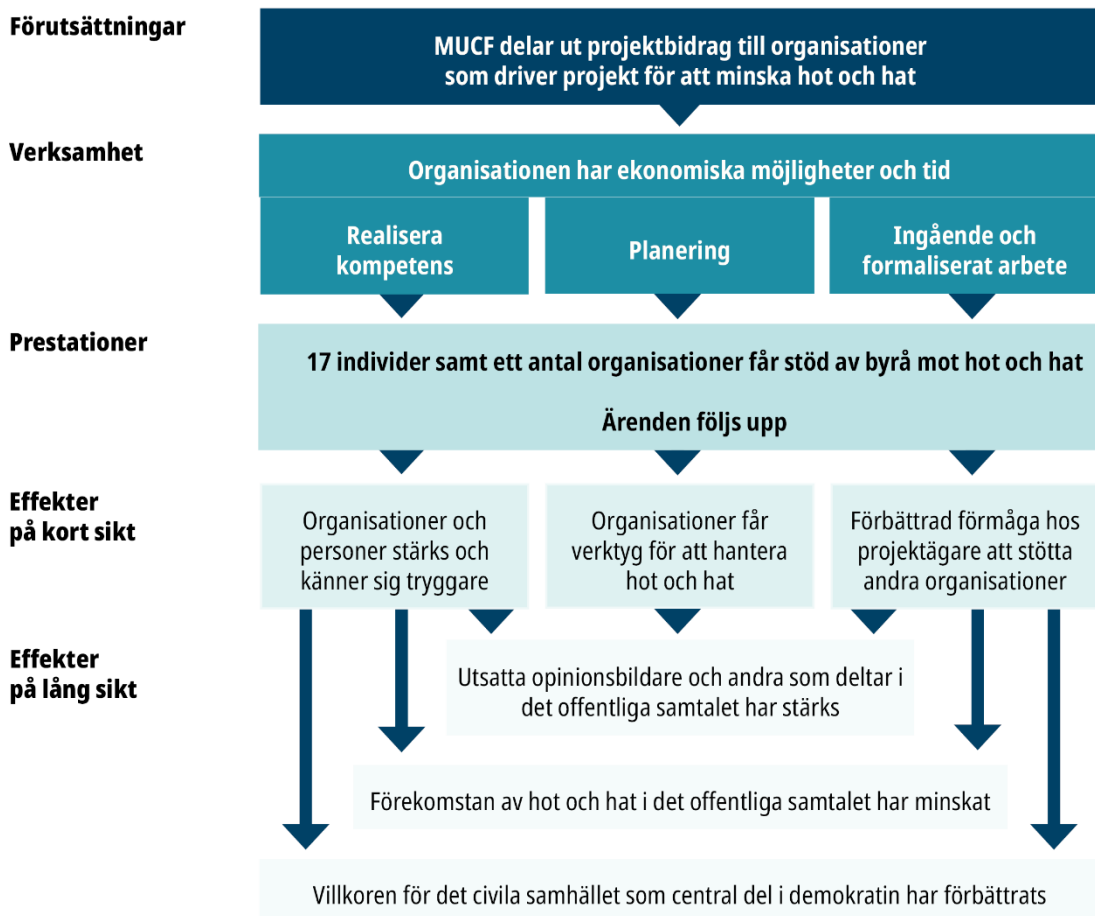
Effekter på kort sikt

- Organisationer och personer som utsatts för hot och hat har stärkts och känner sig tryggare.
- Utsatta organisationer har fått verktyg för att hantera framtida hot och hat.
- Den projektägande organisationen har förbättrat förmågan att stötta övriga civilsamhällesaktörer.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet har minskat.
- Utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Figur 9.1 Verksamhetslogik för projektbidrag i syfte att motverka hot och hat i det offentliga samtalet.

Verksamheter mot rasism och andra former av intolerans

Ett projekt som har fått projektmedel för att motverka rasism och andra former av intolerans har intervjuats.

Organisationen arbetar med medieproduktion och startades av personer inom mediebranschen som såg ett behov av representation från smalare grupper än enbart dem som representeras i public service. De såg också ett informationsglapp mellan public service och dem som inte har möjlighet eller vill ta in information om rasism eller intolerans. Projektet syftade till att förebygga rasism och intolerans genom att berätta ungas historier. Bland annat skapades en podcast där både äldre och yngres erfarenheter av rasism och förtryck togs tillvara.

Effekter på kort och lång sikt

Organisationen uppger att de inte hade kunnat genomföra sina projekt eller producera produkter utan reklam och med lika hög kvalitet utan bidraget från MUCF. De är inte heller säkra på att de hade kunnat producera podcasten utan bidraget. Möjligtvis hade ett avsnitt kunnat produceras, men inte fler.

En effekt av projektet är att tusentals elever i skolor fått tillgång till podcasten och därmed också till diskussioner, argument och berättelser kopplade till rasism och historia. I organisationens slutrapport framkommer att podcasten är ett värdefullt material för elever som har svårt att ta till sig mer traditionellt utbildningsmaterial som avhandlar Förintelsen och andra folkmord. Svårigheterna kan bero på egna erfarenheter, förutfattade meningar, antisemitism, rasistiska tankar eller okunskap. Podcasten är ett verktyg som levandegör en annars främmande verklighet och påverkar elevernas föreställningsvärld. Det ger eleverna förutsättningar att påverka sin egen framtid och omvärld:

Det handlar om att öka ungas förståelse för rasistiska och hemska händelser i historien och att det finns samband med dagens samhällssituation. Därigenom kan man minska rasism.

Att projektet bidragit till eftersträlvade effekter vilar på antagandet att kunskap om historiska skeenden och förståelse för utsatta människors perspektiv minskar tendensen att ha rasistiska åsikter. Podcasten når fram till personer som annars inte kommer i kontakt med den typen av kunskap. Den ger också elever friheten att föreställa sig andra verkligheter. Detta antas bidra till deras förutsättningar att aktivt påverka sin omvärld, jämfört med om de bara haft tillgång till tidigare föreställningar. Därmed utgör projektet ett steg mot det långsiktiga effektmålet att alla ungdomar har makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Poddavsnitten har också innehållit möten mellan personer som historiskt sett uppfattat varandra som fiender. Dessa möten antas ge upphov till nya idéer om folkgrupper som kan inspirera lyssnare. Genom att illustrera bryggor mellan polariserade grupper minskar risken

för att människor väljer rasism och intolerans som förhållningssätt, eftersom det finns andra synsätt att tillgå.

Den intervjuade personen uppger också att projektbidraget stärkt organisationen i stort. Det innebär att bidraget på lång sikt medverkat till att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Sammanfattning

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till organisationer som arbetar för att minska rasism eller liknande former av intolerans.

Verksamhet

- Mediehus med fokus på representation kan bedriva projekt.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- Podcast i flera avsnitt som nått tusentals elever och som fungerat som komplement för elever som har svårigheter att ta till sig av annan undervisning på temat.
- Reklamfria medieprodukter av hög kvalitet.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

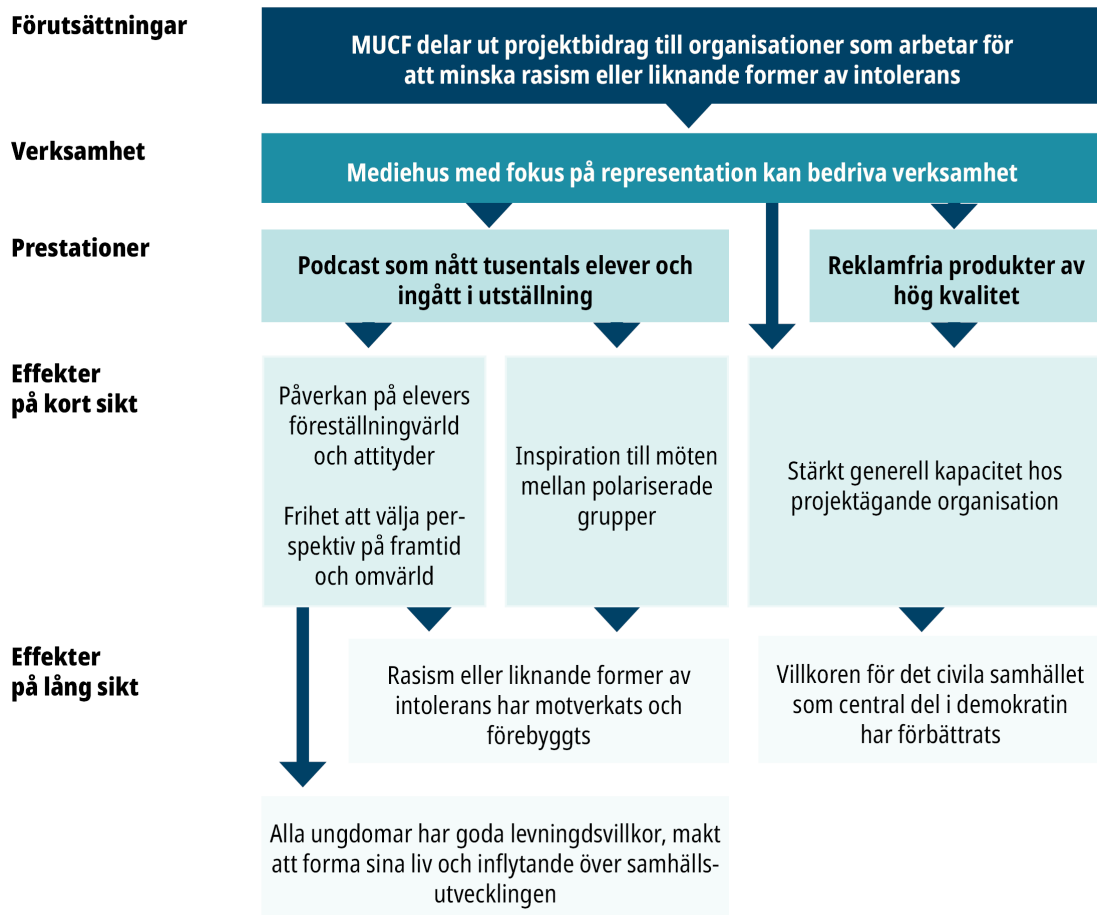
Effekter på kort sikt

- Påverkan på elevers föreställningsvärld och attityder.
- Ökad möjlighet för elever att välja perspektiv på sin framtid och omvärld.
- Inspiration till möten mellan polariserade grupper.
- Stärkt generell kapacitet hos den projektägande organisationen.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Rasism eller liknande former av intolerans har motverkats och förebyggts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 9.2 Verksamhetslogik för projektbidrag i syfte att motverka rasism och andra former av intolerans.

Verksamhet som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism

Två projekt som har fått projektbidrag för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism har intervjuats. Det ena projektet drevs av en större, idéburen organisation och det andra av en kommun.

Den idéburna organisationens syfte med projektet var att hjälpa en liten kommun där ett extremistiskt parti etablerat sig att synliggöra och lyfta insatser för att skydda barn och

unga mot extremism. Organisationen upplevde att ett stort fokus riktades mot vuxenvärlden och hur vuxna drabbades av partiets utbredning, men att begränsad uppmärksamhet riktades mot barns och ungdomars upplevelser. Situationen var sådan att vissa unga upplevde att endast det extremistiska partiet lyssnade på dem och lyfte frågor som var viktiga för unga. Organisationen ville motverka den tendensen genom att arbeta med ett starkt demokratifokus och ett rättighetsperspektiv. Genom projektmedlen kunde den idéburna organisationen rekrytera professionella processledare. De kunde skapa demokratilabb med ungdomar som genomfördes tillsammans med vuxna och politiker. Inom projektet genomfördes även en satsning för fritidsledare i kommunen.

Kommunen som intervjuats skickade in sin projektbidragsansökan mot bakgrund av att invånare i vissa bostadsområden visade sig ha lägre tilltro till demokratin än andra. Syftet med att ansöka om projektbidrag var att stärka demokratiska värderingar bland ungdomar. Kommunen kunde under ett år ge ungdomarna inflytande genom att öppna för deltagande i demokratiprocesser på orten där de bor. Den typen av inkluderingsprocess var svår att genomföra inom ramen för den pågående ordinära verksamheten i kommunen.

Effekter på kort och lång sikt

Den ideella organisationen uppger att de utan bidraget från MUCF enbart hade haft kapacitet att genomföra rundabordssamtal med Barnombudsmannen, Länsstyrelsen, kommunen och Svenska kyrkan för att diskutera ungdomars perspektiv. Med hjälp av bidraget kunde organisationen utöver rundabordssamtalen bilda demokratilabb där ungdomar och lokalpolitiker kunde mötas. Bidraget medförde alltså att ungdomarna själva involverades i projektet. Bland ungdomarna fanns personer som uttryckt rasistiska åsikter och som riskerade att lockas av extremistiska rörelser. Projektmedarbetarna trodde inte att dessa ungdomar skulle återvända till demokratilabben, men den intervjuade berättar hur ungdomarna kom tillbaka och var aktiva i diskussionerna:

**Ungdomarna upplevde då att det var någon som lyssnade på dem.
Kommunalråden deltog aktivt i demokratilabben och kunde på så sätt
möta ungdomarna som fick gehör för sina idéer och behov.**

Efter labben bildades arbetsgrupper som arbetade vidare med olika fokusområden. Dessa arbetsgrupper lever vidare efter projektets slut. Demokratilabben lever också vidare, ledda av professionella processledare.

Situationen var från början så att ett våldsbejakande extremistiskt parti upplevdes som det enda representativa alternativet för unga. Mot den bakgrunden innebär ett förnyat förtroende för de demokratiska icke-våldsbejakande partierna ett viktigt steg mot att

minska nyrekrytering till våldsbejakande extremistmiljöer. Även om antalet aktiva inte minskar, så motverkar insatsen åtminstone en ökning. De deltagande ungdomarna upplevdes attraherade av det extremistiska partiet, men fick genom projektet en möjlighet att med egna ögon se hur lokalpolitiker lyssnade på deras tankar. Det kan inte antas att deras rasistiska attityder har förändrats, men däremot kan deras inställning till olika partier i kommunen ha påverkats. Ungdomarna har också fått uppleva hur idéerna de framfört i demokratilabben levt vidare i lokala arbetsgrupper, vilket sannolikt stärker tilliten till det demokratiska systemet ytterligare. Processen att tillvarata ungdomars tankar bidrar också till det långsiktiga effektmålet att alla ungdomar har makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Inom ramen för projektet genomfördes också en utbildning för fritidsledare. Fritidsledarna sågs som viktiga vuxna för ungdomarna vars bemötande och förhållningssätt påverkar den enskilda ungdomens vilja, mod och motivation att ta ansvar i sitt eget liv. I utbildningen tränades fritidsledarna i att möta varandra och ungdomarna med utgångspunkt i respekt, medvetenhet och kunskap. Utbildningen varvade teorigenomgångar med samtal, reflektioner och praktiska övningar inom involveringspedagogik, existentiellt synsätt, transaktionsanalys, lösningsfokuserat förhållningssätt samt den gemensamma spelplanen. Den intervjuade beskriver utbildningen som en framgång:

Det blev en mycket bra utbildning och den hade inte kunnat genomföras utan bidraget. /.../Många av killarna besöker nu fritidsgårdarna.

Antagandet som kopplar projektet till effekterna består i att personer som möts av respekt och kunskap motiveras till att vara ansvarstagande, vilket innebär att inte ansluta sig till våldsbejakande och antidemokratiska rörelser. Faktumet att killarna (som bedömdes ligga i riskzonen för våldsbejakande extremism) valde att besöka fritidsgårdarna med utbildad personal vittnar om att relationen mellan personalen och ungdomarna fungerar. Det i sin tur kan betyda att fritidsledarna hade ett inflytande över ungdomarna och att de kunde inspirera till livsval som inte inkluderar våldsbejakande extremism.

Via projektet har organisationen också kommit i kontakt med föräldrar vars barn dragits till det extremistiska partiet. Projektledaren kunde slussa föräldrarna till organisationens orosttelefon, vilket enligt föräldrarna var det enda stödet som fanns att få i kommunen. Stödet kan antas öka föräldrarnas förutsättningar att hantera situationen de befinner sig i. Det faktum att projektet aktiverade både föräldrar, fritidsledare och lokalpolitiker innebär en maximering av de kontaktytor som finns gentemot de berörda ungdomarna. Således ökar också chansen att påverka.

Den intervjuade beskriver hur projektet även påverkade kommunförvaltningen som var samverkanspart i projektet, genom att ge en injektion till kommunens arbete med värderingsfrågor. Innan projektet startade hade kommunen inte någon gemensam värdegrund att arbeta efter. Vi projekttidens slut anställdes en person för att ta fram en värdegrund. Med hjälp av en värdegrund kan kommunen tänkas öka sitt fokus på att arbeta demokratiframjande. Kommunens ungdomsstrateg fick också ökad budget för att fortsätta driva demokratilabben, vilket tyder på politisk vilja att satsa på insatser som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism.

Enkätundersökningar visade också att projektet har lett till bättre samverkan mellan aktörer. Att arbetet som syftar till att minska antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer delas av flera viktiga samhällsaktörer ökar potentialen att lyckas. Genom projektet har den ideella organisationen även stärkt sin relation till den lokala offentliga sektorn, vilket innebär att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Slutligen uppger den intervjuade att projektet bidragit till motivationen internt i den bidragsmottagande organisationen:

Innan projektet var medarbetarna ganska tysta om arbetet mot våldsbejakande extremism men efter projektet har de varit väldigt stolta och öppna med arbetet de gjort. Det fanns en annan gnista och de vill synas och berätta om arbetet, liksom vara med i det fortsatta arbetet.

Mot bakgrund av de säkerhetshot som föreligger gentemot aktörer som verkar för att minska våldsbejakande extremism, innebär den här attitydförändringen att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Sammanfattning, ideell organisation

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till organisationer som verkar för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Verksamhet

- Professionella processledare arbetar med ett projekt inom en ideell organisation. Ungdomar involveras i projektet.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- Demokratilabb bestående av möten mellan ungdomar och lokalpolitiker. Demokratilabben består efter projekttidens slut.
- Arbetsgrupper som arbetar vidare med fokusområden som kom fram under demokratilabben.
- Demokratifrämjande utbildning för fritidsledare som möter ungdomar.
- Ökad samverkan mellan aktörer i projektet.
- Orostelefon för föräldrar vars barn attraheras av extremistiska miljöer.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

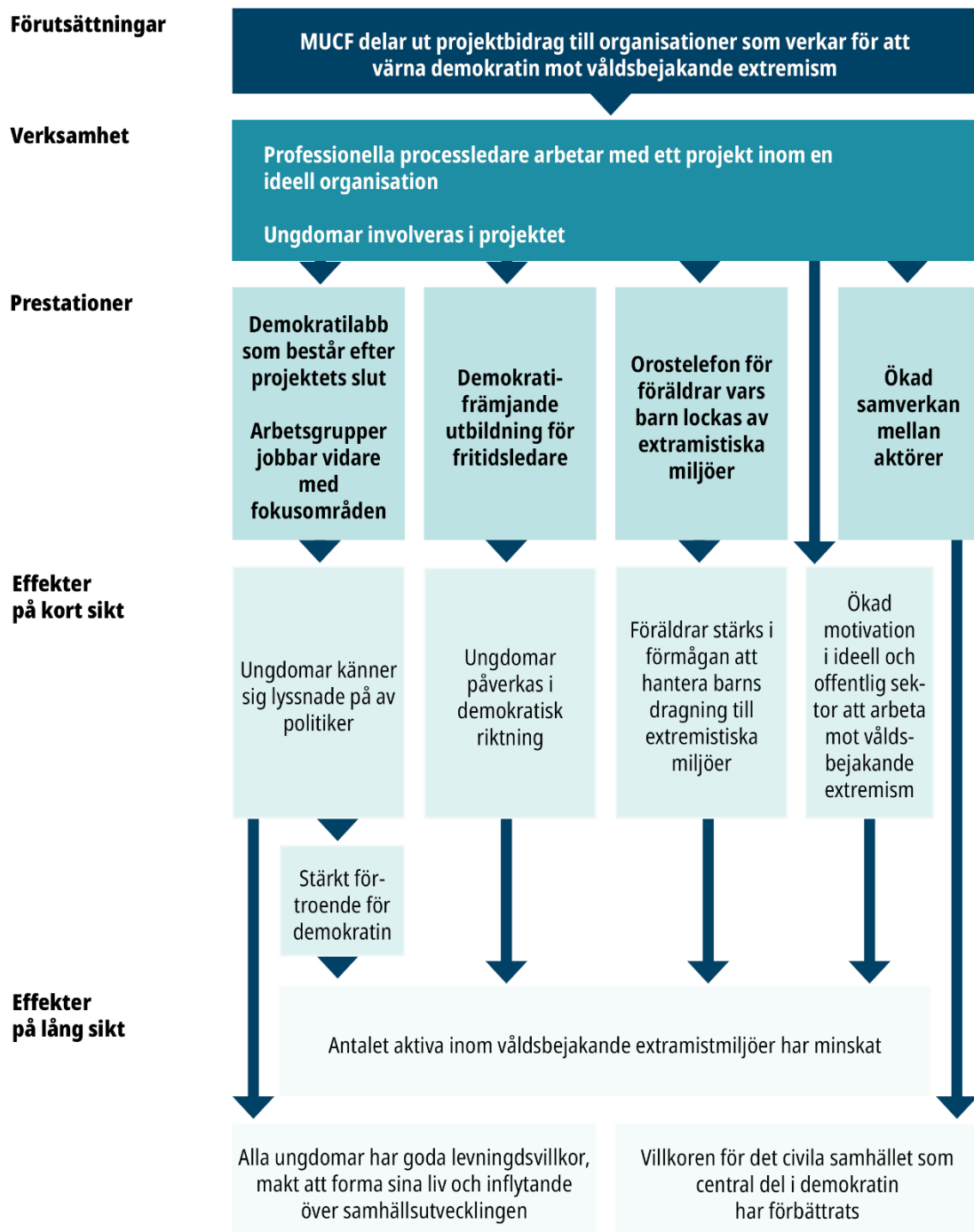
Effekter på kort sikt

- Ungdomar upplever att politiker lyssnar på dem och de ser hur deras idéer förverkligas, vilket stärker förtroendet för demokratin.
- Fritidsledares relation till ungdomarna påverkar ungdomarna i demokratisk riktning.
- Ökad motivation att arbeta mot våldsbejakande extremism i kommunen.
- Ökad motivation att arbeta mot våldsbejakande extremism i den projektägande organisationen.
- Stärkt förmåga hos föräldrar. att hantera barn som attraheras av extremistiska miljöer.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer har minskat.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Figur 9.3 Verksamhetslogik för projektbidrag till en ideell organisation i syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

När det gäller kommunen som ansökte om projektbidrag så går effekterna delvis att härleda till bidraget, samtidigt som vissa effekter troligen hade nåtts även utan bidraget. Enheten som ansvarade för projektet hade jobbat med demokratifrågor innan, men inte med lika stort fokus på ungdomar. Den intervjuade uppger att det utan bidraget hade tagit längre tid för kommunen att genomföra projektet. Arbetet hade i sådant fall behövt vara

en del av den ordinära verksamheten där relevant kapacitet saknades. En del smådelar av projektet hade kunnat genomföras, men ingenting av större omfattning.

Inom projektet fick ett stort antal unga delta i demokratiska processer och demokratiworkshops. Ungdomarna fick kunskap om demokrati och fick se sina förslag beviljas och bli verklighet. Intervjupersonen berättade:

Projektet har utbildat ungdomar i demokratiprocesser och därmed har dessa ungdomar fått möjligheten att våga förändra och förbättra världen de lever i.

Liksom demokratilabben som genomfördes av den ideella organisationen, kan dessa demokratiworkshops tänkas ge upphov till liknande effekter via liknande mekanismer. Ungdomar vars förtroende för demokratin brister, har på konkreta sätt fått en mer aktiv roll i lokalpolitiken. Detta torde med största sannolikhet öka tilliten till demokratin och reducera extremistiska rörelsers dragningskraft. Effekternas omfattning är dock svåra att bedöma, eftersom det saknas mätningar före och efter insatserna. Med kunskap om demokratiska processer, och viljan att förändra sin omvärld, har ungdomar genom projektet tilldelats makt att forma sina liv och givits inflytande över samhällsutvecklingen.

Den projektägande kommunen har nu infört det demokratifrämjande arbetet i sin ordinära verksamhet. Numera ägnas en del av den berörda enhetens budget åt fortsatt arbete med ungdomarnas inflytande. Utöver det har projektet också givit upphov till en större samverkan mellan kommunala förvaltningar och kommunala bolag. Kommunen kommer alltså att fortsätta använda de metoder de utvecklat i sin egen verksamhet framgent. Detta är en indikation på att bidraget kommer att fortsätta att generera effekter över tid. Projektet har givit upphov till en strukturell förändring i den berörda kommunen, som ökar förutsättningarna för att personer som möter unga kan identifiera och sätta in rätt åtgärder för att förebygga radikaliserings i framtiden.

Sammanfattning, kommun

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till organisationer som verkar för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Verksamhet

- Omfattande och tidseffektivt projekt utanför den ordinarie kommunala verksamheten, med fokus på ungdomar.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- Demokratiworkshops där ungdomar fått kunskap om demokrati och möjlighet att förverkliga idéer.
- Arbete med ungas inflytande inkluderas i den ordinarie kommunala verksamheten.
- Stärkt samverkan mellan kommunala förvaltningar och kommunala bolag.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

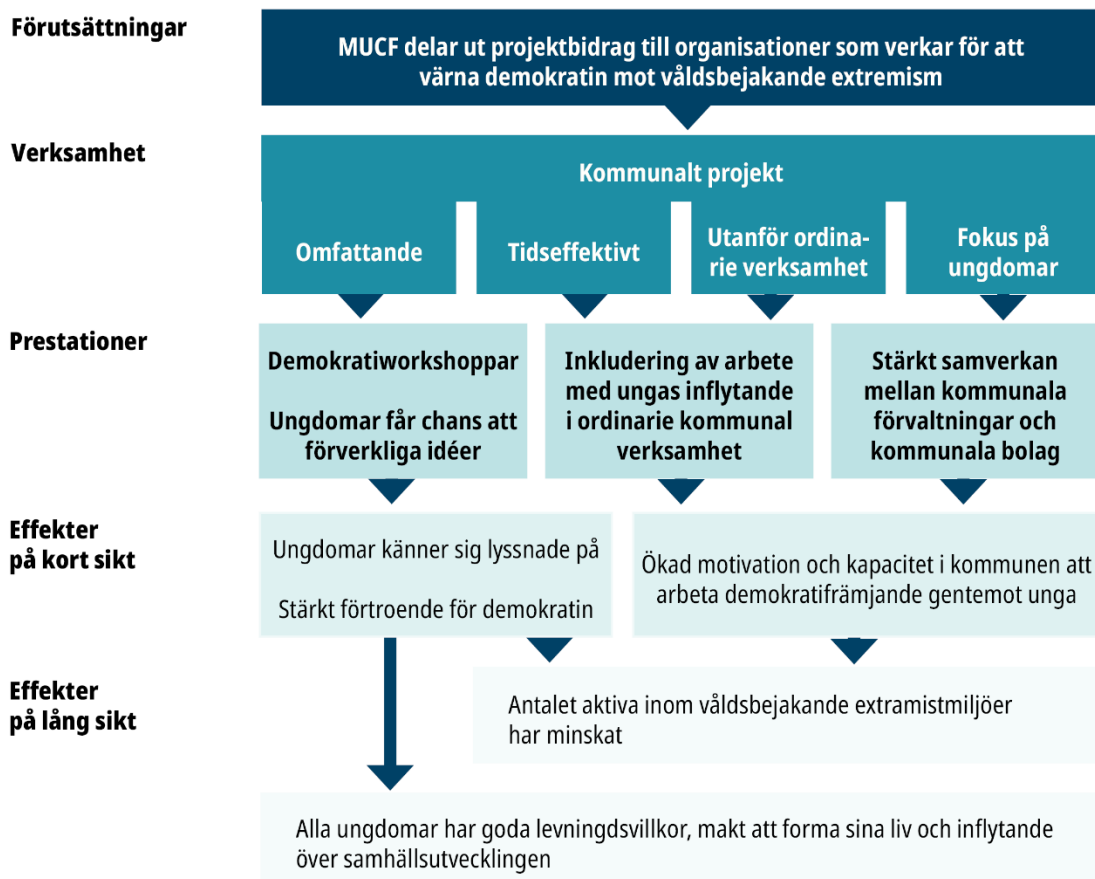
Effekter på kort sikt

- Ungdomar upplever att politiker lyssnar på dem och de ser hur deras idéer förverkligas, vilket stärker förtroendet för demokratin.
- Ökad motivation och kapacitet i kommunen att arbeta demokratifrämjande gentemot unga.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer har minskat.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 9.4 Verksamhetslogik för projektbidrag till kommun i syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället

Två projekt som har fått projektmedel för ungas organisering har intervjuats. Det ena projektet genomfördes av en liten organisation som arbetar med programledarskap och entreprenörskap för unga. Syftet med det projektet var att formalisera det aluminiätverk av tidigare medlemmar som vuxit fram under åren som organisationen varit verksam. På så sätt skulle ungdomar få mer inflytande och plats i organisationen och även kunna bidra till verksamheten. Till följd av projektet ökade antalet ungdomar som var aktiva i aluminiätverket från 20 till 72.

Det andra projektet som intervjuats genomfördes av en organisation som för några år sedan bildades med hjälp av bidrag från MUCF. Detta efter att myndigheten hade undersökt och identifierat ett behov av att engagera unga flickor i föreningslivet. Syftet med projektet var att bilda ett ungdomsråd som skulle fungera som plattform för ungdomar.

Effekter på kort och lång sikt

Till skillnad från övriga projektbidrag är detta bidrag en del av genomförandet av ungdomspolitiken och det förväntas därför skapa effekter för det ungdomspolitiska målet att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Denna förväntan finns inte på övriga projekt, även om vissa av dem uppnått även detta mål.

Intervjupersonen från det första projektet uppger att resurserna de fick tillgång till genom bidraget från MUCF var en nyckel för att kunna genomföra projektet. Utan bidraget hade projektet riskerat att bortprioriteras till förmån för organisationens kärnverksamhet. I händelse av att det ändå kunnat genomföras hade projektet genomförts i mindre skala, arbetet hade tagit längre tid och arbetet hade varit stressigare.

En effekt av projektet är att organisationen kunnat ge mer ägarskap till unga, exempelvis genom att kontroll kunde flyttats från organisationens kansli till ungdomarna. Förändringen bidrog till att unga fick mer ansvar i organisationen och att bandet mellan organisationen och ungdomarna stärktes. Genom projektet har organisationen därmed illustrerat ett exempel på hur barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts. I och med att de unga medlemmarna fått ökat ansvar, har de per definition blivit mer självständigt organiserade och fått ökat inflytande. Enligt intervjupersonen har ungdomarna fått se vad som är möjligt att skapa inom en organisation. På så vis har de även givits inflytande över samhällsutvecklingen - de kan se sin egen påverkan, vad de är kapabla till och vilken makt de har. Att unga deltar aktivt i det civila samhället skapar en förbättrad representation, vilket innebär att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats. Den effekten stöds ytterligare av intervjupersonens bedömning att organisationen som sådan har stärkts tack vare projektet och de ungas medverkan.

Inom projektet genomfördes också två utbildningar för ungdomarna. De ungdomar som deltog upplevde gemenskap med varandra och fick en förstärkt gruppkänsla. Tack vare de kompetenser som utbildningarna bidrog med, kunde några av ungdomarna få arvoderade uppdrag inom organisationen. Intervjupersonen, som också varit referens i en ung medlems arbetsökande, beskriver hur unga via projektet har fått erfarenheter som de kan använda sig av när de söker jobb. På så sätt har projektet stärkt de ungas ställning på arbetsmarknaden och därmed bidragit till det långsiktiga effektmålet att alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Intervjupersonen uppger även att projektet har skapat självförtroende och kunskap på ett allmänt plan hos de unga. De upplever sig ha fler möjligheter och tillgång till att röra sig i fler rum:

Genom projektet upptäcker de unga vad de vill, de får prova på och testa vad de är bra på i en trygg miljö. Sedan tar de med sig erfarenheter in i nästa situation.

Sammanfattning, organisation ett

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.

Verksamhet

- Tidseffektivt projekt utanför ordinarie verksamhet i en ideell organisation.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- 52 nya medlemmar i organisationens alumninätverk för ungdomar.
- Utbildningar för unga medlemmar.
- Överföring av kontroll över verksamheten från organisationens kansli till organisationens unga medlemmar.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

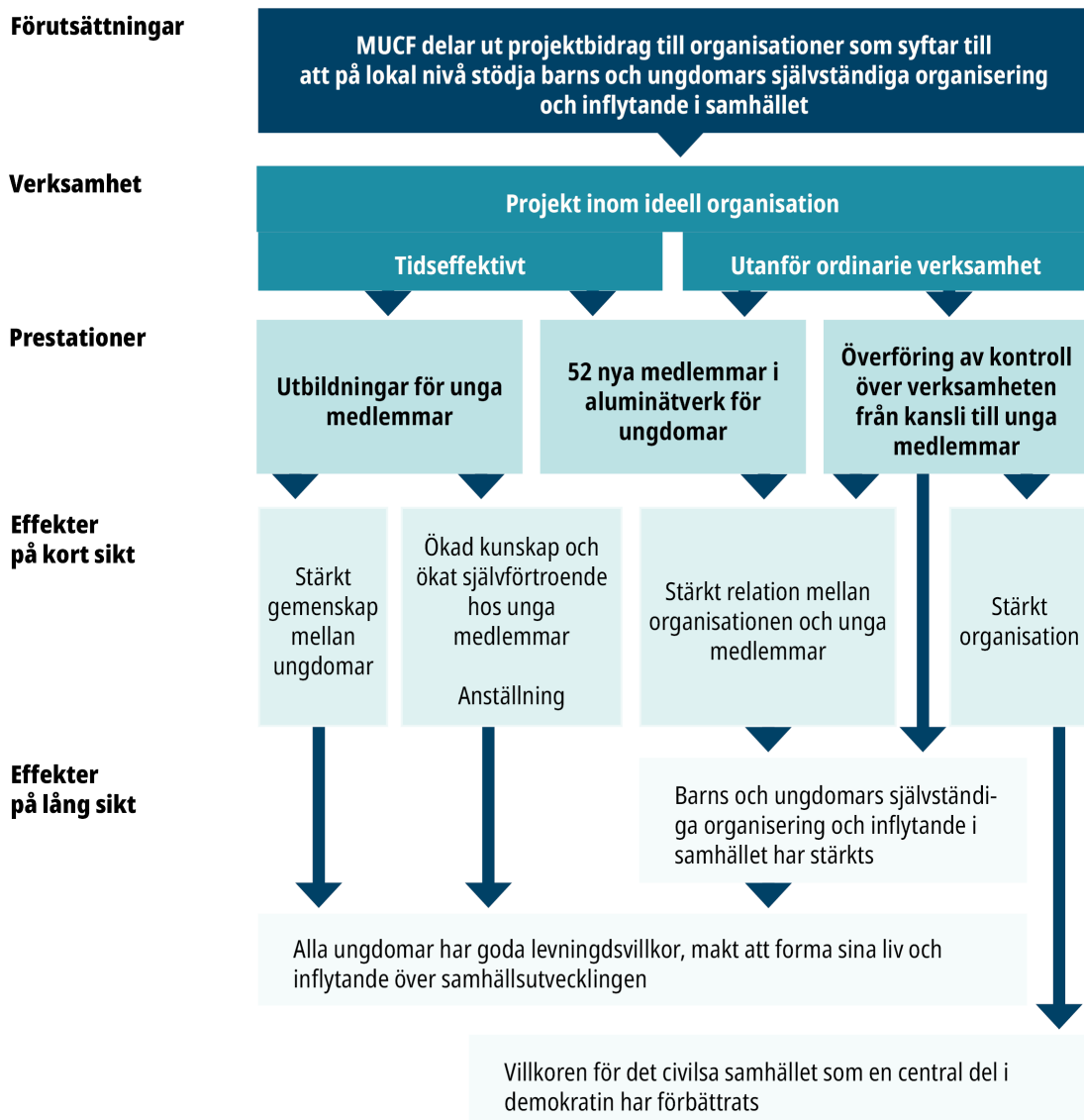
Effekter på kort sikt

- Ökat ansvar för organisationens verksamhet hos unga medlemmar.
- Stärkt relation mellan organisationen och dess unga medlemmar.
- Stärkt gemenskap mellan unga medlemmar.
- Ökad kunskap och ökat självförtroende hos unga medlemmar, vilket lett till att några av dem fått anställning.
- Den projektägande organisationen har stärkts.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Figur 9.5 Verksamhetslogik för projektbidrag som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället, organisation ett.

Representanten för den andra intervjuade organisationen beskriver att organisationen är liten, med små personella resurser och utan tillgång till andra externa medel. Projektet har därför varit helt beroende av bidrag från MUCF och detsamma kan därmed i förlängningen också sägas om projektets effekter.

I projektet bildades ett ungdomsråd lett av ungdomarna själva. Syftet var att skapa en plattform för unga där de kunde äga sin egen politiska problemformulering, sitt eget agendasättande och sina egna lösningsförslag på komplexa samhällsliga utmaningar. Man byggde också relationer mellan ungdomar och kommunen. På så sätt har ungdomarna själva kunnat kontakta kommunen för att driva olika frågor. Liksom i det första projektet medför det här projektet därmed att ungas organisering stärkts och att deras inflytande i samhällsutvecklingen ökat.

Dessa effekter bekräftas av personliga intervjuer och en enkät som den projektägande organisationen genomfört med deltagarna i ungdomsrådet. Där framkommer att de deltagande ungdomarna genom projektet har fått en förstärkt känsla av inflytande och att de upplever sig lyssnade på. Intervjupersonen bedömer också att projektet bidragit till att unga har fått en meningsfull fritid.

Sammanfattning, organisation två

Förutsättningar

- MUCF delar ut projektbidrag till projekt som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.

Verksamhet

- En ideell organisation har de finansiella möjligheterna att driva projekt.

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

Prestationer

- Ungdomsråd för politisk diskussion, lett av ungdomar.
- Nätverk mellan kommunens tjänstepersoner och kommunens ungdomar.

Prestationerna ger upphov till följande kortsiktiga effekter:

Effekter på kort sikt

- Ungdomarna upplever sig ha inflytande och känner sig lyssnade på.
- Ungdomarna har en meningsfull fritid.

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

Effekter på lång sikt

- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 9.6 Verksamhetslogik för projektbidrag som syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället, Organisation två.

Utmaningar och möjligheter

Under intervjuerna ger organisationerna flera förslag på förändringar som skulle underlätta för dem att driva framgångsrika projekt.

Behov av fleråriga bidrag

En utmaning som lyfts av flera organisationer handlar om behovet av längre projektider. Projektbidragen gör stor nytta och det finns ett stort behov av dem bland civilsamhällets organisationer. Däremot upplever organisationerna att det är svårt att skapa långsiktiga effekter med projekt som enbart pågår under ett år. En möjlighet att driva fleråriga projekt efterfrågas därför av så gott som alla intervjuade. En intervjuperson framhäver att människor i socioekonomiskt utmanade områden tappar förtroendet för myndigheter när det i dessa områden ständigt startas nya projekt som tar slut efter max tre år. Det kontinuerliga, trygga och kvalitativa arbetet behöver premieras för att skapa stadiga organisationer som skapar kvalitet i stället för ständiga punktinsatser.

En annan intervjuperson uppger att den projektstyrda bidragsgivningen försvårar civilsamhällets arbete på ett grundläggande plan. Det finns många områden som idéburna organisationer behöver arbeta med och utveckla, men eftersom det inte finns några resurser för detta, eller bidrag att söka, så drivs mycket av det arbetet vid sidan om den ordinarie verksamheten. Den strukturen överlastar i längden de idéburna organisationerna. Därför efterfrågas en särskild stödform för att bygga upp den interna kapaciteten i civilsamhället.

MUCF konstaterar att det finns ett behov av långsiktighet i bidragsgivningen och kommer att utreda hur detta behov kan mötas på bästa sätt.

Behov av säkerhetsinsatser

En organisation vill uppmärksamma de risker och den hotbild som föreligger bland civilsamhällesorganisationer. Denna utsatthet gör att organisationerna behöver ägna mycket resurser åt säkerhetsarbete. En annan organisation uppger att många andra organisationer har hört av sig till dem för att berätta att de inte orkar med den börda som hot och hat mot dem innebär. Riskerna finns att civilsamhället i framtiden kommer att sluta driva sina kärnfrågor och i stället välja en annan riktning där hot och hat inte förekommer i så stor uträkning.

God dialog med MUCF

TVå av de intervjuade organisationerna nämner att de uppskattar kontakten med MUCF och att de har haft en god relation med myndigheten från första början. De upplever MUCF som tillgänglig och lätt att kommunicera med. Detta har skapat goda förutsättningar för att inkomma med bidragsansökningar med hög kvalitet.

10. MUCF:s samlade bedömning

Att MUCF fördelar statsbidrag till ideella organisationer, stiftelser och kommuner – bland annat de bidrag som går till de typer av projekt som behandlas här – är en del av regeringens genomförande av politik. Som tidigare konstaterats är det svårt att mäta bidragens effekter i förhållande till politikens mål. I det här kapitlet drar MUCF dock en del slutsatser om bidragens användning samt om de effekter som organisationerna själva redogör för. MUCF gör de bedömningar myndigheten tycker sig kunna göra baserat på det underlag som finns tillhanda. Slutligen lämnar MUCF ett antal förslag om fortsatta uppdrag att fördela projektbidragen till regeringen.

MUCF:s bedömning

MUCF bedömer att projektens resultat och effekter ligger väl i linje med respektive bidrags syfte och kan också dra vissa generella slutsatser:

Statsbidragen växlas upp av de ideella projektägarna och staten ges därmed god valuta för pengarna

Statliga investeringar i verksamhet som drivs av ideella organisationer kan vara mycket effektiva i förhållande till de resurser som tillhandahålls. MUCF bedömde att så var fallet i en fördjupande studie som undersökte det bidrag till jämställdhetsprojekt som myndigheten tidigare fördelade (Ungdomsstyrelsen 2014). Bedömningen är att också de statliga bidrag som den här rapporten behandlar många gånger växlas upp av organisationerna själva och av de individer som är engagerade i projektverksamheten. Projekten implementeras i ordinarie verksamhet och lever vidare även efter projektet.

En majoritet av projekten gav långsiktiga effekter

Sex av de effektkategorier som projektägarna har angett som de vanligaste, sett till de fyra stödformer där denna statistik har kunnat tas fram, är att projekten ledde till

- bestående förändringar för målgruppen (12 projekt)
- mötesplatser eller nätverk som består över tid (11 projekt)
- utvecklade eller förbättrade arbetsätt eller metoder (9 projekt)
- att projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut (9 projekt)
- ökad kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet (7 projekt)

- att nya medlemmar organiserats (7 projekt)

MUCF bedömer att flera av effektkategorierna tydligt pekar på att projekten har resulterat i långsiktiga effekter. Det kan därmed argumenteras för att projektbidragen bidrar till förändringar i samhället i stort, och inte bara förändringar inom det specifika projektet. De fördjupade intervjuerna som gjorts med ett urval av organisationerna, och som presenteras i föregående kapitel, ger exempel på specifika effekter både på kort och på lång sikt.

Bristande geografisk spridning

Vid en sammantagen bedömning av den geografiska spridningen av projekten över de fyra stödformerna kan myndigheten konstatera att 85 procent av de projekt som drevs på lokal nivå drevs i en eller flera av Sveriges storstadsregioner. Tilläggas bör dock att en stor del av dessa projekt även driver verksamhet i andra regioner. Detta beror på att många projekt omfattar flera län där en eller flera av storstadsregionerna ingår.

Av samtliga projekt på lokal nivå inom bidraget till ungas organisering drevs 42 procent i Stockholmsregionen och lika hög andel i Skåne. 27 procent bedrevs i Västra Götaland.

I år hade Jämtlands län två projekt vilket är en ökning från förra året då Jämtland helt saknade projekt. Det finns även andra län som enbart finns med i statistiken genom flerlänsprojekt. Det kan innebära att de fått mindre del av projektets aktiviteter än om projektet hade drivits med fokus enbart på deras län. MUCF skulle behöva utreda varför vissa län är mindre representerade bland projekten för att kunna dra några slutsatser om detta.

MUCF bedömer att det är viktigt att projekt bedrivs runt om i landet och inte bara i storstadsregionerna. Detta är viktigt för ungas sociala inkludering, speciellt bland unga som bor i landsbygder och i utsatta områden. MUCF:s fokusrapport från 2019 visar att unga i landsbygder tenderar att uppleva sig som mindre inkluderade än unga i städer (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, 2019b).

Könsfördelningen bland dem som arbetar inom projekten är relativt jämn

Könsfördelningen är jämn när det gäller avlönat eller arvoderat arbete i samtliga stödformer. När det gäller ideellt arbete är könsfördelningen nästan jämn i tre av fyra stödformer då fördelningen ligger inom spannet 40/60 procent. I den sista stödformen som syftar till att motverka hot och hat i det offentliga samtalet är fördelningen 60 procent

kvinnor och 33 procent män. Det finns en liten överrepresentation av kvinnor som engagerat sig i projekten i samtliga stödformer, både när det gäller ideellt och avlönat eller arvoderat arbete. Skillnaderna är dock små och ligger för tre av stödformerna inom, eller enbart precis utanför, spannet 40/60. Skillnaden är större hos den arvoderade personalen i stödformen som syftar till att motverka rasism och annan form av intolerans där 20 procent är män och 50 procent kvinnor. Två procent har annan könstillhörighet och uppgift saknas för 28 procent av den arvoderade personalen inom projektformen.

Det var ovanligt att personer med annan könstillhörighet än man eller kvinna arbetade inom någon av stödformerna. Noll till elva personer med annan könstillhörighet arbetade ideellt och/eller avlönat eller arvoderat.

Ökad uppföljning ger effekt och säkerställer kvaliteten i bidragsgivningen

MUCF arbetar kontinuerligt med att utveckla kontroller och rutiner kopplade till projektbidrag. En stor del handlar om att organisationerna ska konkretisera beskrivningen av mål, genomförande och budget då de gör sin ansökan så att prioriteringen av projekten blir ännu mer precis. Motsvarande precisering bör ske vid organisationernas slutrapportering av projekten.

Våren 2022 formulerade MUCF generella villkor för projektbidragen som syftade till att tydliggöra hur projektmedlen får användas, vad som är viktigt att tänka på under projektets gång samt hur redovisningen av projektet ska gå till. I samband med att organisationen ansöker om bidrag intygar den som skriver under ansökan att hen läst och godkänt de generella villkoren. Villkoren började gälla den 1 januari 2022. De generella villkoren återfinns i sin helhet i bilaga 7.

Flera rutiner för att säkra kvalitet har införts vid handläggningen. Budgetar granskas av mer än en person och åtgärder för att öka samsynen mellan olika stödformer har införts. Förbättrade förutsättningar för samsyn när lika ärenden bedöms är ett av myndighetens viktigaste mål vid fördelningen av statsbidrag.

MUCF arbetar ständigt med att säkerställa att projektmedlen går till rätt organisationer och rätt projekt genom att bland annat ständigt utvärdera tidigare insatser, utveckla rutiner för kontroller och öka samarbetet med andra bidragsgivande myndigheter.

Om utvecklingen som gjorts under 2019 och 2020 har lett till ökad kvalitet i bidragsgivningen återstår att se i samband med att de aktuella projekten rapporteras till regeringen. Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser om effekterna av detta arbete.

Resurser till löner är viktigast för projektens genomförande

I de tabeller som visar hur stor del av projektbidragen som har gått till löner går det snabbt att konstatera att löner utgör den absolut största budgetposten. Siffran varierar mellan stödformerna från 61 procent till 77 procent.

Att merparten av bidraget går till löner är inte förvånande, då projekten i huvudsak är beroende av personal som projektleder, samordnar eller har andra viktiga funktioner. I relation till de kostnader som beviljas för löner är projektens aktiviteter ofta inte särskilt kostsamma. MUCF anser att det är viktigt att avlöna de insatser civilsamhället gör inom områdena i rapporten då de ger långsiktiga effekter på samhälls nivå.

MUCF använder det ökade anslaget för bidragsadministration till att utveckla arbetssätt och metoder

MUCF har fått extra resurser för att utveckla arbetssätt, metoder och ge mer kvalitativa analyser av bidragens användning. Insatser görs nu för att det ska bli ännu enklare för organisationerna att göra rätt. Dessutom utvecklas det preventiva stödet med att lära känna och stötta organisationerna. Det görs också insatser för att utveckla uppföljningen av resultaten i projekten. Både kontroll och uppföljning handlar i slutändan om statsbidragens legitimitet och allmänhetens förtroende för systemet.

Förordningarnas skilda formuleringar försämrar överskådligheten för civilsamhällesorganisationer

I denna rapport ingår fyra förordningar som reglerar de olika projektbidragen. Var och en av dessa förordningar innehåller, förutom olika ämnesrelaterade paragrafer, skilda villkor för vem som kan ansöka om bidraget samt vilka krav den sökande organisationen måste uppfylla. Förordningarnas skilda utformningar bidrar till att en sökande organisation som uppfyller kraven i en förordning, kan vara diskvalificerad i en annan. Detta bidrar till att organisationer inom civilsamhället upplever det svåröverskådligt att veta vilka krav MUCF ställer på en organisation som vill ansöka om statsbidrag.

Ett exempel är den förordning som reglerar bidraget vars syfte är att motverka rasism och liknande former av intolerans (SFS 2008:62). I bidragets fjärde paragraf beskrivs att bidrag får lämnas till organisationer och stiftelser som inte är statliga eller kommunala, och som utan vinstsyfte bedriver en verksamhet i Sverige som inte strider mot demokratins idéer. Vilka organisationer bidraget kan gå till preciseras inte närmare än så. I praktiken innebär

detta att en mängd olika typer av organisationer, ideella eller inte, kan ansöka om bidrag för verksamheter som ska motverka rasism.

I den förordning som reglerar bidrag till projekt vars syfte är att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet preciseras det däremot mer i detalj vilka som kan ansöka om bidraget. I förordningens sjätte paragraf beskrivs att det är ideella föreningar och stiftelser som inte är statliga eller kommunala, och som utan vinstsyfte bedriver en verksamhet i Sverige som kan ansöka om bidraget. Övriga förordningar som presenteras i denna rapport innehåller en formulering liknande den som finns i förordningen som reglerar bidraget vars syfte är att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet.

En annan skillnad mellan förordningarna är att förordningen som reglerar bidraget till att motverka rasism och liknande former av intolerans inte ställer krav på att organisationerna som ansöker om bidraget ska vara självständiga och demokratiskt uppbyggda. Detta innebär att en organisation kan beviljas medel för att motverka rasism, och året därpå ansöka om att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet och då får avslag på grund av att organisationen är uppbyggd på ett sådant sätt som förordningen inte godkänner.

En tredje skillnad är att den förordning som reglerar bidraget vars syfte är att motverka rasism och liknande former av intolerans beskriver att medel ska gå till verksamheter istället för projekt, vilket övriga stödformers förordningar slår fast. MUCF anser att det kan vara svårt för den som ansöker om bidraget att ta till sig vilka regler som gäller för verksamhet som bedrivs inom stödformen. Om regeringens intentioner är att projekt inom stödformen ska bedrivas just i projektform bör detta tydliggöras i förordningen. Utöver detta innebär avsaknaden av begreppet projekt i nämnd förordning svårigheter för MUCF att avslå ett projekt med motiveringen att verksamheten anses vara detsamma som organisationens ordinarie verksamhet, vilket myndigheten bedömer kan gå emot intentionerna med projektbidraget.

Utöver problemet med överskådlighet genom dessa skillnader finns det en utmaning med att projektbidraget och organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer regleras i samma förordning. Det svårt för de sökande organisationerna att uppfatta vilka paragrafer som hör till vilket bidrag.

Det här försvårar MUCF:s ambition att göra det lätt för organisationerna att göra rätt. En likartad utformning av de olika förordningarna skulle underlätta både för MUCF och de sökande organisationerna.

I nästa kapitel lämnar MUCF förslag till regeringen på hur ovan nämnda problem skulle kunna lösas.

MUCF:s förslag

Utifrån de samlade kunskaperna om bidragsgivning lägger MUCF fram följande förslag till regeringen. Förslagen är i linje med förslagen i MUCF:s budgetunderlag 2023–2025 (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021c). MUCF lämnar följande förslag till regeringen:

- Inför ett statsbidrag om 25 miljoner kronor årligen till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar.
- Inför ett statsbidrag för att stärka öppen fritidsverksamhet.
- Inför ett statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet.
- Utforma förordningar på ett liknande sätt för att öka tydligheten för civilsamhällesorganisationerna.

Förslagen beskrivs i sin helhet nedan:

Inför ett statsbidrag om 25 miljoner kronor årligen till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar

MUCF föreslår att myndigheten får ett uppdrag att fördela ett statsbidrag på 25 miljoner kronor årligen riktat till kommuner för samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar 2023 till 2025. Bidraget föreslås likna det statsbidrag som MUCF tidigare fördelat med stöd av förordning (2016:82) om statsbidrag till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar.

Förutsättningarna för att arbeta med unga som varken arbetar eller studerar ser olika ut över landet. Många kommuner och samordningsförbund avsätter både egna resurser och externa medel i form av exempelvis projektmedel beviljade av Europeiska socialfonden. Andra kommuner har inte samma möjligheter att avsätta resurser trots att behovet kan vara lika stort. Ett nytt statsbidrag för insatser riktade till målgruppen skulle kunna användas för att till viss del utjämna skillnaderna i förutsättningar över landet. Det skulle också skapa möjligheter för kommuner eller samordningsförbund att testa nya metoder

och samarbeten, samt minska andelen unga som varken arbetar eller studerar i enskilda kommuner.

Ett nytt bidrag bör ha ett tydligt ungdoms-, ickediskriminerings-, jämställdhets-, barnrätts- och funktionshindersperspektiv. Insatser som syftar till att nå de grupper av unga som riskerar ett särskilt långvarigt utanförskap bör prioriteras, så som unga med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa och unga i områden med socioekonomiska utmaningar.

Uppdraget bör finansieras av utgiftsområde 17, anslag 12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitikerna 2023 till 2025 med 25 miljoner kronor årligen, varav högst 1,2 miljoner kronor får användas för administrativa kostnader.

Inför ett statsbidrag för att stärka öppen fritidsverksamhet

MUCF föreslår att myndigheten får ett uppdrag att fördela ett årligt statsbidrag på 50 miljoner kronor till öppen fritidsverksamhet i form av kostnadsfria aktiviteter för unga som anordnas av kommuner. Bidraget ska användas för att stärka arbetet med den öppna fritidsverksamheten i socioekonomiskt utsatta områden genom att främja och stödja utvecklingen av bra arbetsmetoder och meningsfulla aktiviteter för unga. Bidraget kan bland annat användas till att utveckla den öppna fritidsverksamheten för att bättre nå underrepresenterade grupper så som unga med funktionsvariationer eller unga hbtqi-personer. Det skulle också kunna användas för att stärka den lokala samverkan mellan öppna fritidsverksamheter och aktörer som polisen, skolan, socialtjänsten, bostadsbolagen och föreningslivet i det förebyggande arbetet. Statsbidraget kan också användas i arbetet att mer systematiskt inkludera den öppna fritidsverksamheten i det övergripande brotts- och våldsförebyggande arbetet i kommunerna. Syftet är att bidra till att uppmuntra och främja ungas utveckling till demokratiska medborgare och arbeta förebyggande mot unga som riskerar att hamna i utanförskap och kriminalitet. Uppdraget bör finansieras av utgiftsområde 17, anslag 12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitikerna under 2023-2025 med 50 miljoner kronor årligen, varav högst 1,5 miljoner kronor får användas för administrativa kostnader.

Inför ett statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet

MUCF föreslår att myndigheten får i uppdrag att fördela statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet.

Hot och hat är ett problem för det demokratiska samtalet och demokratin. Många unga vittnar om hot och hat och en rädsla för att uttrycka sig. Sociala medier är en viktig arena för ungas samhällsengagemang, men det är också där mycket hot och hat sker. Det krävs insatser för att värna det demokratiska samtalet och skydda unga från hot och hat.

Det civila samhället har en viktig roll i arbetet med att hantera hot och hat mot sina företrädare och är en viktig röst i demokratin. Vidare äger det civila samhället tillgång till arenor som det kan vara svåra för det offentliga att nå. Det är därför av stor vikt att det civila samhället ges förutsättningar och resurser för att arbeta med att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet. Statsbidraget bör ha som mål att det civila samhällets organisationer ska få bättre kapacitet att hantera och motverka hot och hat mot individer som är engagerade i organisationen och erbjuda dem lämpligt stöd. Bidraget bör riktas till föreningar, organisationer och stiftelser som vänder sig till, eller samlar, opinionsbildare så som förtroendevalda politiker, journalister, konstnärer och andra opinionsbildare.

Arbetet bör bygga på den kunskap som MUCF och andra relevanta aktörer tar fram om hot och hat och dess konsekvenser. MUCF fördelade 2018 till 2020 statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet och stärker utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet. MUCF kan bygga vidare på dessa erfarenheter och även den kunskap som den pågående kartläggningen av omfattning och konsekvenser av trakasserier, hot och våld kommer att generera. Det nya uppdraget skulle genomföras i dialog med det civila samhället samt andra myndigheter med relaterade uppdrag.

Uppdraget bör finansieras av utgiftsområde 1, anslag 6:1 Allmänna val och demokrati med 10 miljoner kronor årligen varav 1 miljon kronor får användas för administrativa kostnader för bidragshantering, samverkan och kunskapsförmedling.

Utforma förordningar på ett liknande sätt för att öka tydligheten för civilsamhällesorganisationerna

I föregående kapitel beskrev MUCF några av de skillnader som finns mellan förordningarna och problemen det kan skapa för dem som söker bidrag. Nedan ges förslag på hur förordningarna skulle kunna omformuleras för att lösa detta problem.

I departementsserien ”Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit” (Kulturdepartementet 2015:38) föreslår kulturdepartementet att bland annat förordning (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknande former av intolerans bör formuleras om. I departementsserien på sidorna 26 till 29 lämnas ett förslag på hur en sådan ändring skulle kunna se ut. MUCF föreslår att regeringen genomför ändringen i sin helhet och dessutom lägger till en paragraf likt § 17 i förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer där det framgår att projektbidraget inte får användas för organisationens ordinarie verksamhet.

MUCF föreslår även att regeringen beslutar att dela upp den förordning som idag reglerar både organisations- och projektbidrag till barn och ungdomsorganisationer (SFS 2011:65) i två förordningar. Genom att låta en förordning reglera projektbidraget och en annan organisationsbidraget skulle samtliga förordningar som reglerar projektbidrag bli enklare att förstå för organisationerna.

MUCF anser att det vore fördelaktigt om samtliga projektbidragsförordningar som myndigheten administrerar utformas på liknande sätt.

11. Referenser

Ds 2015:38. *Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit*. Stockholm: Kulturdepartementet.

Ekonomistyrningsverket (2016) *Vägledning Verksamhetslogik*. 2016:31.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2019b). *Fokus 18 – Vilka ska med? Ungas sociala inkludering i Sverige*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2020). *Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället – lägesbild oktober 2020*, Stockholm. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021a). *Antidiskrimineringsverksamheter 2021: Åtterrapporering av bidragets användning och effekter för verksamhetsåret 2019*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021b). *Organisationsbidragens användning och effekter 2021: Åtterrapporering av tre statsbidrag till ideella organisationer*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021c). *Budgetunderlag 2023-2025*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

SFS 2008:62 *Förordning (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknade former av intolerans*.

SFS 2011:1508 *Förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin*.

SFS 2011:65 *Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer*.

SFS 2018:32 *Förordning (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet*.

Statskontoret (2017). *Myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor*. Stockholm: Statskontoret.

Ungdomsstyrelsen (2009). *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2014). *Projekt Jämställdhet: En uppföljning av Ungdomsstyrelsens jämställdhetsprojekt och förslag på en mall för framtida resultatuppföljningar*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

12. Bilagor

1. Projekt med syfte att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2021 i syfte att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet.

Projektägare	Projektnamn	Belopp i kronor
Brottsofferjouren Sverige	Orädd Demokrati, Fas 2	2 873 000
Flamman Ungdomarnas Hus - filialprojekt	Sluta hata!	770 000
LSU, Sveriges ungdomsorganisationer	Hat och hot mot ungdomsrörelsen	1 015 000
Maktsalongen	Organisationer mot näthat	494 000
Näthatsgranskaren	Rättsstatsaktivism mot nätkränkningar	536 000
Summa		5 688 000

Tabell 12.1 Projekt som redovisades och godkändes 2021. Beviljat belopp i kronor.

MUCF fick ansökningarna 2019. Källa: MUCF:s e-tjänst.

2. Projekt med syfte att motverka rasism och liknande former av intolerans

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2021 i syfte att motverka rasism och liknande former av intolerans.

Projektägare	Projektamn	Belopp i kronor
Emerichfonden	Emerichambassadörerna	560 000
Flamman Ungdomarnas Hus - filialprojekt	Min Röst 3	782 000
Forum-Idéburna organisationer med social inriktning	Civilsamhälle för öppenhet och mångfald	770 000
LSU, Sveriges ungdomsorganisationer	Vit/icke vit	985 000
PeaceWorks Sweden	Min Skola år 3	1 492 400
RFSL	Projekt Q - Överlevnadsstrategier och verktyg för att hantera rasism i vardagen	2 921 535
Riksorganisationen för fortbildning om Förintelsen	Flykten från ett folkmord 2019	717 000
Socialdemokrater för tro och solidaritet Skåne-Blekinge	Interreligiös ungdomsdialog	1 008 700
Stiftelsen Fanzingo	Flyktpodden 2.0	357 062
Stiftelsen Working For Change	Working For Change Matters fas 3	1 357 372
Tamam	Rättvis organisering	741 550
Flamman Ungdomarnas Hus - filialprojekt	Stå upp!	776 000
Summa		12 468 619

Tabell 12.2 Projekt som redovisades och godkändes 2021. Beviljat belopp i kronor.

MUCF fick ansökningarna 2019 och 2020. Källa: MUCF:s e-tjänst.

3. Projekt med syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2021 i syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Projektägare	Projektnamn	Belopp i kronor
Exit Fryshuset - Stiftelsen KFUM Söder	Dem.Res	710 000
Svensk-Eritreanska Solidaritetsrörelsen	Våld som sista eller första utväg- Ett projekt riktat mot unga i särskilt utsatta områden (År 2)	147 500
Agera Värmland	Samordning mot extremistsim	810 600
Emerichfonden	Out	710 000
Flamman Ungdomarnas Hus - filialprojekt	Framtidsfabriken - Värna demokratin	885 000
Forum-Idéburna organisationer med social inriktning	Demokrati i ögonhöjd-Samstalsstöd för civilsamhällesorganisationer som arbetar förebyggande mot våldsbejakande extremism	789 440
Kommon Ground	Radikal propaganda	605 000
Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen	Två hundra femtiotusen demokratiska idéer i Järfälla	905 408
Operation 1325	Diabella	1 158 802
Rädda Barnen	Det handlar om demokrati!	1 314 500
Stiftelsen Teskedsorden	Radikalisering och Demokrati: att lära av Utöya	1 086 250
Summa		9 122 500

Tabell 12.3 Projekt som redovisades och godkändes 2021. Beviljat belopp i kronor.

Källa: MUCF:s e-tjänst

MUCF fick ansökningarna 2018 och 2019.

4. Projekt med syfte att stödja barns och ungdomars självständiga organisering

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2021 i syfte att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande.

Projektägare	Projektnamn	Belopp i kronor
ABF Botkyrka Salem	A.I.B (Aktiv i Botkyrka) År 2	135 000
ABF Södra Småland	Föreana Mera	750 000
ASOV Stockholm	Vi är Unga ASOV del 2	216 321
Drömstort	Drömledare Rågsved och Hagsätra	150 000
Fritidsforum	Plats för ungt inflytande 2.0	945 000
Fritidsförbundet	Equal Fritid	787 000
Hassela Solidaritet	Hassela unga	498 850
Hidde Iyo Dhaqan	Tjejer i Centrum - TIC	713 000
jordens vänner	Breddat engagemang för klimaträttvisa II	1 527 560
KFUM	Mötesplats Aequalis 3	665 180
Kulturhuset Västra Borlänge	Engagera, organisera och delta mera	112 400
Malmö Ungdomscentral	Ungdomar i fokus 2019	243 506
Medborgarskolan Region Mitt	Ungt inflytande för en central mötesplats i Gävle.	172 300
Medborgarskolan Region Mitt	Ungt inflytande för en central mötesplats i Gävle.	234 400
Ortodoxa scouter i Svergie, OSS	Unikt sjöscout 2019	802 000
Pingst ung	Sport for Life 2.0	432 500
Reacta	Ungas organisering och hälsa	950 000
Romska Ungdomsförbundet	Unga romska ambassadörer för romsk inkludering 2.2	1 270 000
Rosengårds Folkets Hus	Good Things Inside	144 650
Somaliska Regnbåge	Kompisgrupp för nyanlända tjejer i Rosengård 3.0	134 000
Somaliska ungdomsförbundet i Sverige	Ökad Kunskap - ökad delaktighet 2.0	754 800

Projektägare	Projektamn	Belopp i kronor
Stockholm Vi Unga Distrikt	Engagemangsgudier projektår 2	820 135
Studieförbundet Vuxenskolan Halland	Föreningsliv för alla i Kungsbacka kommun	645 360
Studieförbundet Vuxenskolan Uppsala län	Föreningsliv genom skolan i Uppsala län	632 600
Tamam Lund	Tamam Start-Up	811 150
The Good Talents	The Good Talents talangnätverk	150 000
Tjejer i Förening	Malmö ungdomsråd	570 500
Tjejer i Förening	Ung organisering Skåne	1 315 500
Vendels Bygdegårdsförening	Vendel E-sport	150 000
Verdandi	Verdandis ungdomsprojekt år 3	795 000
Vi Unga Gävleborg	Unga kan och vill! 3.0	543 000
Västra Vi Unga	Unga Arrangörer i Trollhättan 3.0 med fokus på Trestad	762 700
Summa		18 834 412

Tabell 12.4 Projekt som redovisades och godkändes 2021. Beviljat belopp i kronor.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

MUCF fick ansökningarna 2018, 2019 och 2020.

5. Intervjuguide

Namn	
Roll	
Organisation	
Typ av bidrag	
Datum	

1. Tack så mycket för att du vill ta dig tid att ställa upp i den här intervjun. Skulle du vilja börja med att berätta lite om din organisation, er verksamhet och din roll i detta.
2. Jag har bett om att få göra en intervju med dig för att din organisation har fått [typ av bidrag, och projektnamn] från MUCF. Det är ett led i att undersöka vad bidraget leder till i de organisationer som tar emot bidragen. Både avsedda och inte avsedda effekter.
  - a. Vill du börja med att berätta hur läget var för er organisation innan ni ansökte om [typ av bidrag till projektnamn]?
  - b. Vad var ert syfte med att ansöka om [typ av bidrag till projektnamn]?
  - c. Ni var ju en av de organisationer som beviljades [typ av bidrag till projektnamn]. I er avrapportering som ni har skickat till MUCF kan jag se att ni har [kort beskrivning av vad bidraget använts till].
    - i. Vill du utveckla detta lite – vad var det viktigaste ni gjorde för era målgrupper, som bekostades av det bidrag ni fick från MUCF och varför var det viktigast?
  - d. Om ni inte hade fått [typ av bidrag till projektnamn], vad hade hänt då? Hade ni ändå genomfört något av det som ni sökte medel för från MUCF?
    - i. Vad hade varit möjligt att göra? Vad hade inte varit möjligt att göra?
  - e. Skulle ni ha sökt bidrag från någon annan finansiär istället? Vilken då?
    - i. Om ja: Varför valde ni att söka från MUCF i första hand?
    - ii. Om nej: Varför inte? Var MUCF den enda möjliga finansiären för er?
3. Vilka resultat och effekter bedömer du att den verksamhet som ni har bedrivit på grund av att ni fick [typ av bidrag och projektnamn] från MUCF har lett till? Börja gärna att berätta om resultat och effekter på kort sikt.
  - a. Om vi i stället ser på mer långsiktiga effekter av den verksamhet som ni har gjort, med finansiering från MUCF. Vilka effekter bedömer du att den verksamheten har haft på längre sikt?
4. Regeringens syfte med [typ av bidrag] är att [ange effektmål på kort sikt från verksamhetslogiken]. Bedömer du att er verksamhet har bidragit till att uppnå det målet? Varför / varför inte?
5. [Typ av bidrag] är ett led i att uppnå regeringens mål [ange effektmål på lång sikt från verksamhetslogiken]. Bedömer du att det är sannolikt att den verksamhet som ni har gjort, med finansiering från MUCF, bidrar till att uppnå regeringens mål? Varför / varför inte?
6. Avslutningsvis är jag nyfiken på hur MUCF eller regeringen skulle kunna bidra till / underlätta, eller stödja er, för att det ska vara möjligt för er att ta ytterligare ett steg för att nå era målgrupper och lyckas med era mål. Så, har du några tips, råd eller önskemål till MUCF så tar jag tacksamt emot dem!

7. Tack så mycket för att du har tagit dig tid till att delta i den här intervjun. Är det något ytterligare som du skulle vilja tillägga eller berätta? Kanske något som du tycker är viktigt att känna till, men som jag missade att fråga om?

6. Resultatkategorier

Svarsalternativen lydde som följer:

- A. Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- B. Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- C. Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.

Om ja, vilka? _____

- D. Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.

Om ja, vilka? _____

- E. Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.

Om ja, vilka? _____

- F. Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet. Vi har exempelvis gjort en metodhandbok, en kartläggning eller en studie.
- G. Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.

Beskriv på vilket sätt: _____

- H. Vi har organiserat nya medlemmar.
- I. Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.

Beskriv på vilket sätt: _____

- J. Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.

Beskriv på vilket sätt: _____

- K. Vi har utvecklat samarbete med andra föreningar, kommuner eller företag.

Annat: _____

7. Generella villkor – projektbidrag

Generella villkor för projektbidrag

Ändamål och villkor

1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) lämnar projektbidrag för det ändamål som framgår av MUCF:s beslut och organisationens ansökan.
2. De villkor som gäller för projektbidraget framgår dels av beslutet, dels av de Generella villkoren för projektbidrag. MUCF kan ställa ytterligare villkor, till exempel om bidragsmottagaren vill använda medlen på annat sätt.
3. I samband med att ansökan om projektbidrag lämnas in godkänner bidragsmottagaren Myndighetens Generella villkor för projektbidrag.

Ansökan

4. Ansökan ska göras i MUCF:s webbaserade ansökningssystem, i ett särskilt anpassat ansökningsformulär för respektive projektstöd.
5. Ansökan ska godkännas av den eller de som är behöriga att teckna firma för organisationen. Vem som är firmatecknare ska styrkas, till exempel genom att ett justerat protokoll eller registerutdrag bifogas ansökan.
6. Samtliga firmatecknares identitet ska styrkas med en kopia av en godkänd ID-handling. Mer information om godkända ID-handlingar finns i Myndighetens riktlinjer för kontroll av id-handlingar vid ansökan om statsbidrag.

Projektperiod

7. Planerad projektstart och projektslut anges i ansökan. Vilket start- och slutdatum som gäller för projektet framgår av beslutet. Ändring av start- eller slutdatum kräver MUCF:s skriftliga medgivande.

Utbetalning och skyldighet att hålla medlen avskilda

8. Bidrag betalas endast ut till bidragsmottagarens bankgiro eller plusgirokonto. När MUCF beslutat om projektbidrag betalar MUCF i normalfallet ut bidraget inom två veckor från beslut.

9. Bidragsmottagaren är skyldig att hålla mottagna bidrag avskilda om inte annat godkänns skriftligen av MUCF. Om projektbidraget tas emot på ett allmänt konto för inbetalningar ska det inom 5 bankdagar föras över till ett konto för projektet där det särskilda ändamålet framgår. Kontot får endast användas för projektbidrag från MUCF.
10. Bidraget ska hållas inestående på kontot, utan att sammanblandas med andra tillgångar, tills det används för avsett ändamål.

Projektkostnader

11. Projektets kostnader ska kunna hänföras till den budget i ansökan som ligger till grund förbeslutet om projektbidrag.
12. Projektbidrag får endast användas på det sätt som framgår av beslutet och för kostnad som är skälig. För att bidragsmottagaren ska få använda medlen på annat sätt krävs beslut från MUCF.
13. Bidraget får bara användas till aktiviteter eller resor utomlands om det står så i beslutet.
14. Endast med MUCF:s skriftliga medgivande får projektbidrag användas för löner och ersättningar till närstående till person:
  - som företräder bidragsmottagaren eller
  - som ansvarar för verksamheten.
15. Projektbidraget får aldrig användas till:
  - kostnader som betalas av annan finansär,
  - kostnader som täcks av tillfälliga eller kontinuerliga bidrag till exempel lönebidrag, regionalstöd eller andra stöd som minskar projektets faktiska kostnader,
  - individuell tjänstepensionsförsäkring utöver kollektivavtal eller motsvarande,
  - individuella förmåner utöver vad som gäller för andra anställda inom organisationen och Skatteverkets riktlinjer,
  - brottslig verksamhet, böter, andra penningstraff, viten eller rättegångskostnader,
  - alkohol, droger eller tobak,
  - andra gåvor än representations- eller reklamgåvor enligt Skatteverkets riktlinjer,
  - ingående moms när stödmottagaren gör momsavdrag för kostnader i projektverksamheten.

Projektets redovisning

16. Bidragsmottagaren ska redovisa hur medlen använts i en Slutrapport för projektbidrag som finns i myndighetens ansökningsystem. Redovisningen ska lämnas senast den dag som anges i beslutet, eller enligt skriftligt medgivande från MUCF.

17. Redovisningen ska vara godkänd av firmatecknare.
18. Redovisningen ska innehålla de uppgifter som efterfrågas i MUCF:s ansökningssystem.
19. Bidragsmottagaren ska även skicka in de underlag som MUCF begär för granskning av redovisningen.
20. Redovisning ska ske mot den budget som godkänts för projektet. Eventuella avvikelser ska anges och kommenteras.
21. Ett revisorsintyg ska bifogas till redovisningen i ansökningssystemet. Revisorns granskning ska följa MUCF:s mall för revisorsintyg som finns på MUCF:s hemsida. Intyget ska vara undertecknat av revisorn.
22. För projekt som beviljats bidrag över fem prisbasbelopp ska revisorn vara kvalificerad, det vill säga godkänd eller auktoriserad av Revisorsnämnden.
23. Bidragsmottagaren ska redovisa projektets ekonomiska utfall. Bidragsmottagaren ska ha en ordnad bokföring och projektet ska särredovisas. Bokföring ska ske så att projektets totala kostnader och intäkter direkt kan utläsas. Tillämpliga bokföringsregler ska följas.

Återbetalningsskyldighet

24. Bidrag som inte har förbrukats, projektets överskott, ska återbetalas om det överstiger 2 000 kronor. Beloppet som ska återbetalas finns i MUCF:s beslut om godkänd slutrapport. Beloppet faktureras av MUCF och ska betalas inom 30 dagar från faktureringsdatum.

Återkrav

25. Om MUCF anser att bidragsmottagaren ska betala tillbaka hela eller del av projektbidraget, fattar MUCF ett sådant beslut.
26. Projektbidrag ska betalas tillbaka om:
  - villkoren i beslutet inte har följts,
  - bidraget inte har förbrukats inom angiven tid eller för avsett ändamål,
  - bidragsmottagaren inte har lämnat redovisning av hur medlen har använts eller underlag som behövs för granskningen inom angiven tid,
  - bidragsmottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att bidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och bidragsmottagaren borde ha insett detta.

Granskning och kontrollbesök

27. MUCF har rätt att besöka (kontrollbesök), revidera eller utvärdera verksamheter som finansierats med bidrag från MUCF. Myndigheten kan även begära in kopior av räkenskaper och övriga underlag som rör projektbidragets användning.

Avbrytande av projekt

28. Om ett projekt drivs i strid mot villkoren i beslutet har MUCF rätt att besluta att avbryta finansieringen av projektet. Kontakta MUCF vid viktiga förändringar
29. Större förändringar av projektet eller förlängning av redovisningstid ska godkännas av MUCF. Bidragsmottagaren ska kontakta MUCF om:
- man behöver göra större ändringar i projektet, till exempel en större omfördelning mellan budgetposter,
  - projektledningen byts ut helt eller delvis,
  - bidragsmottagaren ändrar uppgift om adress, telefon eller e-post för sig eller sin kontaktperson,
  - bidragsmottagaren behöver ytterligare tid med sin redovisning. Ange alltid diarienummer vid kontakt med MUCF. Diarienumret finns angivet i informationsutskick i samband med inlämnad ansökan till Myndigheten, samt i beslut om bidrag.

Information om projektet

30. Vid information om projektet ska det framgå att det genomförs med bidrag från MUCF.

Ord och uttryck

Närstående: make/maka, vårdnadshavare, mor- och farförälder; barn och barns make, barnbarn; syskon, syskons make och barn. Med make/maka avses även sambo, med barn även styvbarn och fosterbarn.

Person/er som företräder bidragsmottagaren (firmatecknare): till exempel styrelseledamot som enligt stadgar, registerutdrag, årsmötes- eller styrelseprotokoll får teckna bidragsmottagarens firma.

Person som har ansvar för verksamheten: till exempel verksamhetschef eller projektledare.

Projektbidrag: de medel (pengar) som bidragsmottagaren beviljats.

HÄR VÄXER KUNSKAP FRAM

På Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor är ungas villkor och civilsamhällets förutsättningar i fokus. Här växer kunskap fram som beslutsfattare använder när de prioriterar insatser för unga och för civilsamhället. Vi sprider kunskapen i mötet med människor, på såväl nationell som europeisk nivå. Vi fördelar också statsbidrag som ger små och stora organisationer möjlighet att genomföra sin verksamhet. Det ger också unga möjlighet att arbeta som volontär, studera eller praktisera i ett annat europeiskt land.